

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podľa zákona č. 24/2006 Z. z. - Prílohy č. 5

Územný plán obce Vieska nad Žitavou

Obstarávateľ:

Obec Vieska nad Žitavou
v zastúpení p. starosta Štefan Mladý

Osoba odborne spôsobilá pre obstarávanie ÚPD:

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová

Spracovateľ:

K2 ateliér, s.r.o., Dlhá 16, 949 01 Nitra

Zodpovedný projektant:

Ing. arch. Rastislav Kočajda, autorizovaný architekt
SKA(reg.č. spracovateľa :1260AA)

Vypracoval:

Ing. arch. Rastislav Kočajda,
Ing. arch. Miroslava Kočajdová,
Ing. Lucia Ďuračková

November 2020

Obsah

A.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI	5
1.	Označenie.	5
2.	Sídlo.	5
3.	Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.	5
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII	5
1.	Názov.	5
2.	Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).	5
3.	Dotknuté obce.	5
4.	Dotknuté orgány.	5
5.	Schvaľujúci orgán.	5
6.	Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.	6
B.	ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	7
I.	ÚDAJE O VSTUPOCH	7
1.	Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.	7
2.	Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.	8
3.	Suroviny – druh, spôsob získavania.	10
4.	Energetické zdroje – druh, spotreba.	11
5.	Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.	14
II.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	16
1.	Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.	16
2.	Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.	16
3.	Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.	18
4.	Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).	20
5.	Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).	20
6.	Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).	20
C.	KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	21
I.	VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	21

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA – PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE.....	21
1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.....	21
2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).	21
3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.....	22
4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.	22
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.	22
6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.	22
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.	23
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).....	24
9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).	29
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	32
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).....	33
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).	33
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.	34
III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI (PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRIAME, NEPRIAME, SEKUNDÁRNE, KUMULATÍVNE, SYNERGICKÉ, KRÁTKODOBÉ, DOČASNÉ, DLHODOBÉ A TRVALÉ) PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE	34
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.	35
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.	35
3. Vplyvy na klimatické pomery.	35
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).	36
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).	37
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).	37
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).....	41
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	42

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

9.	Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.	42
10.	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.....	44
11.	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.	44
12.	Iné vplyvy.....	44
13.	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.	44
IV.	NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE	44
V.	POROVNANIE VARIANTOV ZOHľadŇUJÚCICH CIELE A GEOGRAFICKÝ ROZMER STRATEGICKÉHO DOKUMENTU VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM	46
1.	Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	46
2.	Porovnanie variantov.....	46
VI.	METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA	47
VII.	NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ	47
VIII.	VŠEOBECNE ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE	48
IX.	ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI, ICH PODPIS (PEČIATKA)	48
X.	ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ	48
XI.	DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	49

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Označenie.

Obec Vieska nad Žitavou

2. Sídlo.

Obec Vieska nad Žitavou
Vieska nad Žitavou 64
951 52 Slepčany

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. číslo 236, telefón: + 421 907 642 347, e-mail: cubonovag@gmail.com

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII

1. Názov.

Územný plán obce Vieska nad Žitavou

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Nitriansky kraj, okres Zlaté Moravce, obec Vieska nad Žitavou, katastrálne územie Vieska nad Žitavou.

3. Dotknuté obce.

Malé Vozokany,OU č.46, 95182
Červený Hrádok,OU č.193, 951 82
Tesárske Mlyňany,OU Hlavná 647/16, 951 76
Beladice,OU,Gaštanova 167,951 75
Slepčany,OU, Hlavná 241,95152

4. Dotknuté orgány.

1. Nitriansky samosprávny kraj, Rázusova 2/A, 949 01 Nitra
2. Okresný úrad Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie, OSŽP3, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
3. Okresný úrad Nitra, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
4. Okresný úrad Nitra, Odbor krízového riadenia, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
5. Okresný úrad Nitra, Odbor výstavby a bytovej politiky, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
6. Okresný úrad Nitra, Pozemkový a lesný odbor, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
7. Krajský pamiatkový úrad Nitra, Námestie Jána Pavla II. č. 8, 949 01 Nitra
8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda 58, 949 63 Nitra
9. Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, odbor dopravy, Rázusova 2A, 949 01 Nitra

5. Schvaľujúci orgán.

Obecné zastupiteľstvo Vieska nad Žitavou

6. Vyjadrenie o vplyvoch uzemnoplánovej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Riešené územie obce Vieska nad Žitavou leží mimo dosahu štátnych hraníc Slovenskej republiky. Riešenie územnoplánovej dokumentácie nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. ÚDAJE O VSTUPOCH

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Celková výmera katastrálneho územia je 5 464 988m². Z toho:

- poľnohospodárska pôda (3 674 929m²)
- nepoľnohospodárska pôda (1 268 428m²)

Najviac zastúpeným pôdnym typom v rámci katastrálneho územia Vieska nad Žitavou sú podľa mapovania BPEJ jednoznačne hnedozeme, potom fluvizeme a najmenej sú zastúpené regozeme a erodované hnedozeme.

Skupiny sú graficky znázornené vo výkrese č.8 „Ochrana prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSESu a vyhodnotenia záberu PPF a LPF“.

V katastrálnom území sa nachádzajú nasledovné skupiny pôd:

Skupina kvality 3: 0144002, 0144202,

Skupina kvality 4: 0145002, 0145202, 0107003,

Skupina kvality 5: 0112003, 0151003,

Skupina kvality 6: 0147202, 0151203,

Skupina kvality 8: 0154672.

Podľa Z.z. 58/2013 patria podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek boli vyhodnotené najkvalitnejšie pôdy, ktoré podliehajú povinnosti platenia odvodu .

Za najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy v katastrálnom území Vieska nad Žitavou podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) sa považujú: 0144002.

V západnej časti katastrálneho územia v lokalitách Nad Kamencom, Veľká Pláň a Dlhé boli vybudované hydromelioračné zariadenia - závlahy. Zdrojom vody je VN Slepčany. Závlahové rozvody sú vedené od závlahovej čerpacej stanice v k.ú. Slepčany cez uvedené lokality. Celková výmera zavlažovaného územia v k.ú. Vieska nad Žitavou bola cca 115ha - v súčasnosti však závlahy nie sú využívané.

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy je nasledovná :

Druh pozemku	Plocha (m2)
Orná pôda	3 674 929
Chmeľnica	0
Vinica	83 255
Záhrady	195 589
Ovocné sady	50 735
Trvalý trávnatý porast	192 052
Poľnohospodárska pôda spolu	4 196 560

Tab. 1 Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

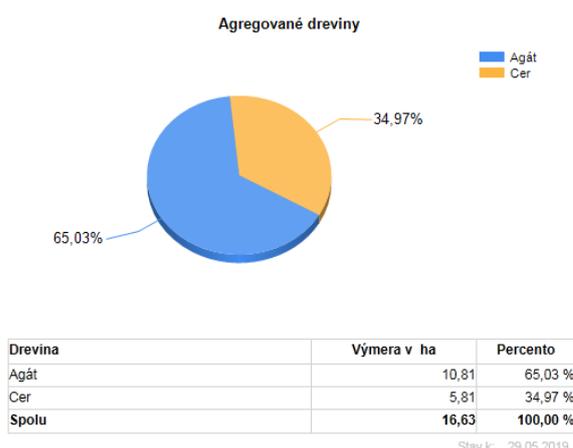
SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Štruktúra nepoľnohospodárskej pôdy je nasledovná :

Druh pozemku	Spolu (m2)
Lesný pozemok	166 280
Zastavaná plocha	367 152
Vodné plochy	223 530
Ostatná plocha	511 466
Nepoľnoh.pôda spolu	1 268 428

Tab. 2 Štruktúra nepoľnohospodárskej pôdy

Lesy v súčasnosti zaberajú 3,0 % a orná pôda tvorí 70% z plochy katastra. Lesné celky sú tvorené listnatými stromami - agátmi a dubom cerovým. Lesy nachádzajúce sa v katastrálnom území spadajú do kategórie lesov hospodárskych. Z hľadiska vekových tried je agát prevažne zastúpení vo vekovej kategórii 0-20 a dub cerový do vekovej kategórie 61-80 rokov. Predpokladaná zásoba dreva je 2274m³. Skladba lesov podľa druhov je znázornená v grafe 1.

Graf 1 Drevinové zloženie lesných komplexov v k.ú. Vieska nad Žitavou (zdroj <http://gis.nlcsk.org/lgis/>)

Záber poľnohospodárskej pôdy je premietnutý v stati III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie kapitola 6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia). K záberu lesnej pôdy nedochádza.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

- Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti je obec zásobovaná pitnou vodou z vodného zdroja Gabčíkovo. Vodný zdroj Gabčíkovo, najvýznamnejší zdroj podzemnej vody v SR, sa nachádza v oblasti Žitného ostrova, ktorého kapacita je v súčasnosti 1 040l/s-1 . Súčasťou vodárenskej sústavy Gabčíkovo je diaľkový vodovod Nové Zámky – Vráble – Zlaté Moravce. Voda z vodného zdroja Gabčíkovo sa do diaľkového vodovodu dostáva čerpacou stanicou Gabčíkovo a výtlačným potrubím Gabčíkovo – Nové Zámky. Diaľkový vodovod prednostne zásobuje oblasť v 20km ochrannom pásme JE Mochovce pitnou vodou. Na

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

zásobovanie pitnou vodou je napojených 95% domácností. Vodovod na území obce je vybudovaný v dĺžke 3 200 m. Vodovod je súčasťou skupinového vodovodu Zlaté Moravce - Vrábľe DN 500, ktorý prechádza východným okrajom k.ú. obce.

V návrhu je riešené zásobovanie vodou aj na nových rozvojových plochách. Navrhovaná vodovodná sieť bude napojená na existujúci vodovod a bude zokruhovaná pre vyrovnanosť vstupného tlaku. Meranie spotreby vody pre jednotlivé objekty bude na prípojkách vo vodomerných šachtách, ktoré budú vybudované podľa požiadavky prevádzkovateľa verejného vodovodu.

Tab. 3 Výpočet spotreby vody

Lokalita		Funkcia	počet b.j.	Qp (l/deň)	Qm (l/s)	Qh (l/s)	Qr (m ³ /rok)
A		Obytné územie	50	20927,125	0,3875394	0,697571	7638,400625
B		Obytné územie	25	10463,5625	0,1937697	0,348785	3819,200313
C		Obytné územie	18	7533,765	0,1395142	0,251126	2749,824225
D		Obytné územie	35	14648,9875	0,2712775	0,4883	5346,880438
E		Obytné územie	5	2092,7125	0,0387539	0,069757	763,8400625
F		Obytné územie	35	14648,9875	0,2712775	0,4883	5346,880438
G		Územie občianskej vybavenosti					
H		Rekreačné územia					
I		Rekreačné územia					
J		Rekreačné územia					
K		Územie verejnej technickej infraštruktúry - zariadenia odpadového hospodárstva					
L	*	Územie verejnej doprenej infraštruktúry					
spolu			168	70315,14	1,3021322	2,343838	25665,0261

* Nárast pitnej vody nie je možné v tomto štádiu jednoznačne určiť, pretože nie je dopredu známy druh prevádzky a počet zamestnancov

Potreba vody pre základnú občiansku vybavenosť je na základe nižšie urobených výpočtov:	
Špecifická potreba vody pre základnú občiansku vybavenosť	25 l/os/deň
Predpokladaný nárast počtu obyvateľov	515obyv.
Priemerná potreba vody denná	12863,75l/deň
Priemerná potreba vody ročná	4695,26875m ³ /rok.

- Kanalizácia

V obci nie je vybudovaná kanalizácia a čistička odpadových vôd. Iba pre obyvateľov bytového domu na zneškodňovanie komunálnych odpadových vôd slúži domová čistička odpadových vôd. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd je preto pre obec problém, ktorý bude potrebné v budúcnosti riešiť. V súčasnosti sú objekty odkanalizované do žúmp.

Obec má vypracovanú dokumentáciu pre vybudovanie kanalizačnej siete - "Vieska nad Žitavou kanalizačná sieť" z augusta roku 2000. Kanalizačné potrubie je navrhované v celkovej dĺžke 4 678m z potrubia DN 300, PVC. V projekte sa uvažuje s napojením do ČOV Tesárske Mlyňany.

Takéto riešenie odkanalizovania obci je zastaralé a obec hľadá iný variant a tým je spoločná kanalizácia obcí Vieska nad Žitavou, Slepčany a Nová Ves nad Žitavou.

Z hľadiska hygienického i hľadiska ďalšieho rozvoja obce je stav odkanalizovania odpadových vôd z obce nevyhovujúci.

Odvádzanie dažďových vôd je riešené ochrannými technickými zariadeniami pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa štátnej cesty. Miestne komunikácie majú rigoly, miestami ale neudržiavané. Z tohto dôvodu dažďové vody vsakujú do zelených pásov vedľa komunikácie alebo sa priamo zhromažďujú na ceste a vytvárajú kaluže. Likvidácia dažďových vôd je v súčasnosti nedostatočná, lebo odvodňovacie priekopy nemajú dostatočnú kapacitu, nedostatočný rozsah a nie sú udržiavané.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Dažďové vody zo striech objektov a pridružených spevnených plôch požadujeme odvádzať v rámci vlastného pozemku, prostredníctvom zberných nádrží v kombinácii so vsakovacím zariadením. V prípade odvádzania dažďových vôd cez vsakovacie zariadenia do podzemných vôd, je potrebné zrealizovať hydrogeologický prieskum, ktorý musí potvrdiť schopnosť vsakovania do podlažia. Pred vsakovacie zariadenia odporúčame osadiť zberné dažďové nádrže s využitím vôd na závlahy. Novonavrhané komunikácie požadujeme odvodniť do vsaku. Prípadný alternatívny spôsob odvodnenia komunikácii bude potrebné posúdiť a odsúhlasiť správcom príslušného vodného toku.

Navrhujeme aby pri odvádzaní zrážkových vôd z rozsiahlejších parkovacích plôch boli osadené odlučovače ropných látok na vyústení vyčistených zrážkových vôd dosahovali hodnotu NEL do 0,1mg/l.

V oblasti vodného hospodárstva sú za verejnosprospešné stavby považované všetky inžinierske siete -vodovod, kanalizácia) aj s doplnkovými zariadeniami (hydranty, šachty,...), odvodňovacie priekopy, rigoly, potrubia.

3. Suroviny – druh, spôsob získavania.

V riešenom katastri sa:

- neeviduje ložisko nevyhradeného nerastu
- neevidujú staré banské diela v zmysle §35 ods.1, zákona č.44/1988
- nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast
- nie sú zaevidované zosuvy

Za nerasty sa podľa zákona č. 4/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona SNR č. 498/1991 Zb. považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry. Zásoby nerastných surovín významnejšieho charakteru sa v katastri obce nenachádzajú.

Nenavrhujú sa žiadne priestory pre ťažbu surovín.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba. Energetické zdroje sú riešené nasledovne:Plynofikácia

Obec je napojená na zásobovanie plynom, pričom až 95% domácností má plynovú prípojku. .
Dĺžka plynovodu v obci dosahuje 3 900 m.

Prevádzkovateľom plynovodnej distribučnej siete (ďalej len "PDS") je SPP-distribúcia, a.s..

V riešenom území sa v súčasnosti nachádza PDS prevádzkovaná SPP-D:

- VTL PL "Tesárske Mlyňany - Mochovce" PN63 DN200 (OP 6,3MPa),
- VTL PR "Tesárske Mlyňany" PN63 DN50 (OP 6,3MPa),
- STL2 prepojavací PL "RS Tesárske Mlyňany - Slepčany" D160 (OP do 300kPa),
- STL2 prepojavací PL "Tesárske Mlyňany - Vieska nad Žitavou" D63 (OP do 300kPa) a
- STL2 PDS "Vieska nad Žitavou" (OP do 300kPa).

Plynovodná distribučná sieť je budovaná z materiálu oceľ a PE. Zdrojom zásobovania obce je VTL/STL2 RS "Tesárske Mlyňany" o výkone 3500m³/h (OP 6,3MPa/OP do 300kPa).

Územím prechádza aj produktovod (Slovnaft Kľačany).

Výpočet potreby plynu

Potreba plynu pre rozvojové lokality s obytnou funkciou je počítaná nasledovne:

hodinová potreba zemného plynu $Q_H = NIBV \times HQIBV$

ročná potreba zemného plynu $Q_R = NIBV \times RQIBV$

NIBV - počet odberateľov v kategórii domácnosť

HQIBV - max. hodinový odber - 1,4m³/hod

RQIBV - max. ročný odber - 2500m³/rok

Potreba plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynofikácie lokalít z r. 2004. Potreba plynu bola počítaná pre navrhované územia bývania. Celkový nárast spotreby plynu je 512500m³/rok.

Uskutočnením investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív môže znížiť prírastok spotreby zemného plynu o 20-40%.

Tab. 4 Potreba plynu

Lokalita		Funkcia	počet b.j. /pracovníkov	Q _h (m ³ /hod)	Q _r (m ³ /rok)
A		Obytné územie	50	70	125000
B		Obytné územie	25	35	62500
C		Obytné územie	18	25,2	45000
D		Obytné územie	35	49	87500
E		Obytné územie	5	7	12500
F		Obytné územie	35	49	87500
G	*	Územie občianskej vybavenosti			
H	**	Rekreačné územia			
I	**	Rekreačné územia			
J	**	Rekreačné územia			

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Lokalita		Funkcia	počet b.j. /pracovníkov	Qh (m3/hod)	Qr (m3/rok)
K	**	Územie verejnej technickej infraštruktúry - zariadenia odpadového hospodárstva			
L	**	Územie verejnej doprenej infraštruktúry			
spolu			168	235,2	420000

* sa nedá v tomto štádiu jednoznačne určiť, pretože nie je známy spôsob prevádzky a počet zamestnancov

** bez pripojenia na plynovod

Elektrifikácia

Prevádzkovateľom elektrickej siete v obci je Západoslovenská energetika, a.s. Bratislava. Zásobovanie elektrickej energie je z linky Zlaté Moravce - Vráble z transformovne 110/22kV v Zlatých Moravciach o inštalovanom výkone 2 x 40 MVA. Táto linka prechádza stredom katastrálneho územia obce zo západnej strany k zastavanému územiu, mimo zastavaného územia obce. Zaťaženie je v súčasnosti 12MVA, z čoho vyplýva, že v rozvodni je dostatočná rezerva. Samotná obec je napojená na uvedenú linku v dvoch miestach a to pri Družstve a pri Mlyne. Vedenia sú realizované vzdušným káblovým vedením, ktoré pripájajú všetky trafostanice v k.ú obce. Sekundárna sieť NN je riešená vzdušným vedením na betónových stĺpoch. Stĺpy elektrického NN vedenia slúžia aj ako oporné stĺpy verejného osvetlenia obce.

Návrh rozvoja bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a odpadového hospodárstva stanovuje nové, vyššie energetické zásobovanie elektrickou energiou. Spotreba elektrickej energie je zobrazená v nasledovnej tabuľke.

Tab. 5 Spotreba elektrickej energie v navrhovaných lokalitách

Lokalita		Funkcia	počet b.j./m2 zastavanej plochy	Prírastok spotreby (kVa)	Napojenie z TS
A		Obytné územie	50	165	TSN1
B		Obytné územie	25	96,25	TSN1
C		Obytné územie	18	71,28	TS pri družstve
D		Obytné územie	35	127,05	TS pri družstve
E		Obytné územie	5	30,8	TS pri Mlyne
F		Obytné územie	35	119,35	TSN1
G	*	Územie občianskej vybavenosti	1	39,6	TS pri rieke Žitava
H	*	Rekreačné územia	1	19,8	TS pri rieke Žitava
I	**	Rekreačné územia			
J	*	Rekreačné územia	1	19,8	TS pri družstve
K	*	Územie verejnej technickej infraštruktúry - zariadenia odpadového hospodárstva	1	19,8	TS pri družstve

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Lokalita		Funkcia	počet b.j./m2 zastavanej plochy	Prírastok spotreby (kVa)	Napojenie z TS
L	**	Územie verejnej doprenej infraštruktúry			
		Verejné osvetlenie	2	21,2619	
spolu				729,9919	

* Predpokladaný odber el. energie je len orientačný nakoľko presný typ prevádzky nie je v tejto dobe známy

** bez pripojenia na elektrickú energiu

Celkovo sú v obci vybudované 3 trafostanice (1x stĺpová, 2x stožiarová), okrem týchto trafostaníc je obec čiastočne napojená aj na trafostanicu v Tesárskych Mlyňanoch. Celkový inštalovaný príkon v trafostaniciach je 660kVA a z toho je využiteľný výkon 528kVA. Vzhľadom na zvýšenú potrebu elektrickej energie v rozvojových lokalitách navrhujeme v lokalite F vybudovanie novej kioskovej trafostanice. Pri rozširovaní resp. rekonštrukcii existujúcich trafostaníc navrhujeme tieto vymeniť za trafostanice kioskové.

Tab. 6 **Prehľad trafostaníc (existujúce a navrhované)**

TS	Kapacita pôvodný Pi (kVA)	Rozšírenie navrhovaný Pi (kVA)	Typ	Stav
TS - pri Družstve	250	600	stožiarová	existujúca
TS - pri rieke Žitava	250	250	stožiarová	existujúca
TS - pri Mlyne	160	250	stĺpová	existujúca
TSN1	-	600	kiosková	navrhovaná
Spolu	660	1700		

Plánované vonkajšie zemné káblové rozvody NN budú urobené káblami AYKY príslušnej dimenzie. Rozvody budú uložené v zemi v káblových ryhách v zmysle STN 34 1050, priestorová úprava vedení bude urobená podľa STN 73 6005. V káblových rozvodoch budú vsadené plastové rozpojovacie a istiace skrine pre pripojenie káblových prípojok pre rodinné domy k plastovým elektromerovým rozvádzačom RE rodinných domov, ktoré budú osadené v oplotení rodinných domov. V riešených lokalitách výstavby rodinných domov bude vybudované verejné osvetlenie pouličných priestorov. Ovládanie verejného osvetlenia bude riešené z nového rozvádzača verejného osvetlenia, ktorý bude napojený na impulz z jestvujúceho verejného osvetlenia obce. Káblové rozvody pre verejné osvetlenie bude riešené zemným káblom AYKY príslušnej dimenzie.

V návrhu plánovanej výstavby je potrebné rešpektovať platné STN, súvisiace právne predpisy a ochranné pásma jednotlivých zariadení VN a NN v zmysle Z.z.70 o energetike §19. Trasy káblov budú vedené vo výkopoch v zemi v chodníkoch a v zeleni, pri križovaní komunikácií a iných podzemných inžinierskych sietí sa uložia do ochranných rúr.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Cestné ťahy

Obec Vieska nad Žitavou je situovaná na regionálne významnej dopravnej trase Požitavím (je súčasťou severojužnej tzv. požitavskej rozvojovej osi). V katastrálnom území obce Vieska nad Žitavou sa nachádzajú cesty II/511 Nová Ves nad Žitavou - Tesáre nad Žitavou, III/1582 Mlyňany - Malé Vozokany a III/1630 križovatka s II/511 - križovatka s II/511.

Pre cesty II. a III. triedy navrhujeme nasledovné šírkové usporiadanie:

- V zastavanom území
Cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110
- Mimo zastavané územie
Cesta II. Triedy v kategórii C 9,5/80
Cesta III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6110

Miestne komunikácie tvoria sieť spevnených a nespevnených obecných a účelových komunikácií. Pri rekonštrukčných prácach na existujúcich spevnených miestnych komunikáciách budovať cestné teleso aspoň v kategórii C3 5,5/50 pokiaľ to uličný koridor dovoľuje. V nových rozvojových lokalitách sa navrhujú komunikácie kategórie C3 6,5/50 s min. jednostranným chodníkom šírky 1,5m. Šírku uličného koridoru navrhovať min. šírky 10m a uvažovať v ňom s výsadbou funkčnej zelene.

Nespevnené poľné cesty tvoria v záujmovom území najpočetnejšiu a celkovo najvýznamnejšiu kategóriu cestnej siete. Ich kvalita je vo väčšine prípadov veľmi zlá a pri daždivom počasí prípadne topení snehu sú veľmi ťažko zjazdné, čoho dôsledkom sú hlboké vyjazdené koľaje, prípadne niekoľko koľají vedľa seba. Takéto cesty nielenže poškodzujú poľnohospodársku techniku, ale aj tiež prispievajú k devastácii poľnohospodárskej pôdy.

Hlavné pešie ťahy

Hlavné pešie ťahy pozdĺž hlavnej cesty sú riešené obojstranným resp. jednostranným chodníkom v celkovej dĺžke 2,4km. Časť chodníkov prešla rekonštrukciou a sú zo zámkovej dlažby, vrátane parkovacích plôch pred obchodom a viacúčelovým objektom. Väčšina chodníkov je však v pôvodnom nevyhovujúcom stave z dlažbočných kociek. Je nutná rekonštrukcia týchto chodníkov tak ako aj materiálou skladbou tak aj úpravou šírkových parametrov. Pri rekonštrukcii chodníkov navrhovať teleso chodníka min. 1,5m šírky. Pri novovznikajúcich uliciach uvažovať s minimálne jednostranným chodníkom šírky 1,5m so skoseným obrubníkom pre príležitostné parkovanie.

Odvodnenie

Odvádzanie dažďových vôd je riešené ochrannými technickými zariadeniami pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných betónových rigolov vedľa štátnej cesty . Popri miestnych komunikáciách sú vybudované rigoly resp. dažďové žľaby. Všetky dažďové vody z cestných

Obr. 1 Odvádzanie vôd pomocou žľabov

navrhujeme odvodnenie do vsakovacích rigolov.

komunikácií sú odvedené do rieky Žitavy. Celý systém rigolov prešiel v roku 2018 čiastočnou rekonštrukciou, takže sú zväčša v dobrom stave. Likvidácia dažďových vôd je teda dostačujúca, odvodňovacie rigoly majú dostatočnú kapacitu, avšak pre správne fungovanie je potrebné ich pravidelne udržiavať.

V nových rozvojových lokalitách

Hromadná doprava

Verejná doprava je zabezpečovaná Arriva Nitra, a.s., ktorá prevádzkuje 2 autobusové linky priamo do obce Vieska nad Žitavou s počtom 41 spojov prevažne s cieľovou stanicou v mestách Zlaté Moravce a Vráble. Jeden spoj má za cieľovú stanicu krajské mesto Nitra (Obrázok 14). V obci sa nachádzajú štyri zastávky verejnej autobusovej dopravy: Vieska nad Žitavou - rázcestie; Vieska nad Žitavou - most, Vieska nad Žitavou – Jednota a Vieska nad Žitavou - Arborétum. Špecifická je autobusová zastávka na rázcestí, ktorá je od obce vzdialená približne 1 km a na ktorej zastavujú aj iné autobusové spoje, ktoré nezachádzajú priamo do obce. (1)

Pokrytie obce autobusovými zastávkami bude postačujúce aj po vybudovaní nových lokalít. Nové autobusové zastávky sa v obci nenavrhuju.

Tab. g Dostupnosť obce Vieska nad Žitavou autobusovou dopravou

Prevádzkovateľ: Arriva Nitra, a.s.				
Linka		Počet odchodov z obce		
		Celkový počet	Pracovný deň	Sobota / Nedeľa
407409	Vieska nad Žitavou - Vráble	20	15	5
407409	Vieska nad Žitavou - Zlaté Moravce	20	14	6
407410	Vieska nad Žitavou - Nitra	1	1	0

Statická doprava

Parkovacie plochy sa nachádzajú hlavne v centre obce v blízkosti kultúrneho domu a obecného úradu, pri kostole a pri Arboréta Mlyňany.

Kapacita parkovacích plôch je nedostatočná pred kostolom a pri cintoríne predovšetkým v období dušičiek a pohrebných obradov. Z tohto dôvodu sa uvažuje s vybudovaním parkoviska (lokalita L) vedľa kostola, ktoré bude slúžiť pre návštevníkov kostola ako aj pre návštevníkov cintorína, ktorý sa nachádza hneď oproti. Parkovisko je uvažované pre cca 24 parkovacích miest

Garážovanie motorových vozidiel je riešené hlavne v súkromných garážach v rodinných domoch, alebo v samostatne stojacich garážach pri rodinných domoch. Firemné vozidlá sú garážované v areálových objektoch.

Železničná doprava

Riešené územie nie je priamo napojené na európsky železničný systém. Katastrálnym územím obce prechádza jednokoľajná, neelektrifikovaná železničná trať č. 151 Úľany nad Žitavou - Zlaté Moravce, ktorá prechádza západne od zastavaného územia obce vo vzdialenosti cca 750m. Využívaná je na prepravu tovaru a občanmi obce na osobnú dopravu najmä do blízkych miest Zlaté Moravce a Vráble. Železničné stanice sú situované mimo k.ú. v obciach Slepčany a Tesárske Mlyňany.

V návrhu sa neuvažuje so zmenou doterajšej železničnej dopravy.

Letecká doprava

V obci sa nenachádza letisko ani doň nezasahujú žiadne ochranné pásma letiska, resp. prekážkové roviny letísk, heliportov, a leteckých zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo riešeného územia.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava je v obci málo využívaná, aj napriek tomu, že boli zriadené a vyznačené cykloturisticke trasy - Požitavská cyklomagistrála a menej významná cykloturistická trasa Vieska nad Žitavou - Tlmače. V návrhu sa uvažuje aj s vybudovaním cykloturistickej trasy od centra obce k arborétu Mlyňany a pozdĺž areálu Arboréta Mlyňany do k.ú. Tesárske Mlyňany, ktorá sa následne napojí na cykloturisticкую trasu Vieska nad Žitavou - Tlmače.

II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Obec Vieska nad Žitavou nepatrí medzi emisne zaťažené územia. V k.ú. sa nenachádzajú žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Najbližšie významné zdroje znečistenia prostredia sa nachádzajú v mestách Vráble s Zlaté Moravce.

Líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia je cesta II/511, koncentrácie škodlivín z dopravy nie sú sledované a pravdepodobne nedosahujú limitné hodnoty.

Kataster obce leží v ochrannom pásme JE Mochovce (pásma 5-10 km), kde sa realizuje monitorovací program za účelom radiačnej kontroly (ovzdušie, voda, pôda, potravinový reťazec).

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Významný podiel na znečisťovaní vôd majú neodkanalizované sídla a výrobné prevádzky, skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Obec Vieska nad Žitavou nie je v súčasnosti odkanalizovaná. Splaškové vody sú zachytávané do žump, ktoré často netesia v dôsledku čoho dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a k zhoršovaniu životného prostredia.

O Územím obce Vieska nad Žitavou preteká vodný tok Žitava, pričom sa za povodňou ohrozené územie považuje intravilán obce. Obec Vieska nad Žitavou vykonáva prenesený výkon štátnej správy na úseku ochrany pred povodňami a spracováva Povodňový plán záchranných prác obce.

V prípade povodní sú úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy pri zabezpečovaní ochrany pred povodňami uvedené v povodňovom pláne obce č. 141/2011 .

V k.ú. obce Vieska nad Žitavou boli spracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska. Podľa máp je v obci Vieska nad Žitavou povodňami ohrozených 67 obyvateľov. Na mapách sú znázornené záplavové územia pre povodeň s pravdepodobnosťou opakovania raz za 5, 10, 50, 100 a 1000 rokov. Tieto sú premietnuté aj do grafickej časti (viď v.č. 4 a 4a - Technická infraštruktúra - vodné hospodárstvo).

Vodný tok Žitava v obci Vieska nad Žitavou je súčasťou spracovaného plánu manažmentu povodňového rizika v rámci ktorého sú pre túto geografickú oblasť navrhované protipovodňové opatrenia, ktoré budú postupne realizované v závislosti od zabezpečenia finančných prostriedkov.

Predmetné územie spadá do povodia Váhu, čiastkového povodia 4-21-13 (Žitava po ústie), ID vodného toku Žitava 4-21-13-182. V obci Vieska nad Žitavou boli v minulosti vybudované protipovodňové opatrenia, ktoré sa javili počas povodní v predchádzajúcich rokoch ako nedostatočné (pozdĺž pravostrannej brehovej línie bola v minulosti vybudovaná zemná hrádza, ktorá je v súčasnosti poškodená a neplní účel protipovodňovej ochrany). Vodný tok Žitava je v predmetnom území

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

neupravený s hustým porastom drevín (krovín a stromov) a ich podrastom na oboch brehoch. Okrem mieste pôvodných druhov tu boli vysadené aj okrasné dreviny a vyskytujú sa tu aj invázne druhy rastlín.

Na základe výsledkov hydrotechnických výpočtov boli navrhnuté jednotlivé objekty protipovodňovej ochrany ako:

- Pravostranný ochranný múrik
- Ľavostranná ochranná hrádza
- Pravostranná ochranná hrádza č. 1, väčšia časť zasahuje do k.ú. Mlyňany
- Pravostranná ochranná hrádza č. 2, celá sa nachádza v k.ú. Mlyňany
- Úprava a opevnenie brehov č. 1, 2, 3
- Rekonštrukcia mostných opôr
- Odvedenie vnútorných vôd

Pravostranný ochranný múrik

Dĺžka pravostranného ochranného múrika je navrhovaná 571 m, pričom maximálna výška má byť 1,50 m a šírka koruny múrika 500 mm. Múrik má byť vybudovaný na pravom brehu toku rieky Žitava vo vzdialenosti cca 6 m od brehovej línie. Múrik má byť zviazaný do cestného telesa od premostenia na komunikácii III/1630 v obci Vieska nad Žitavou. Na konci úseku má múr zviazaný do existujúcej zemnej hrádze. Múrik je navrhnutý ako železobetónový múr založený do hĺbky priemerne 1200 mm opatrený kamenným lícom. Múrik bude križovať inžinierske siete - vodovodné potrubie, plynovod, telekomunikačné káble. Súčasťou SO 01 bude úprava odvodňovacieho rigolu s uzáverom. Na prechod cez múrik pre práce údržby a vstup do toku prevádzkovateľa je navrhnutý prejazd zo zemného násypu spevneného kamennou dlažbou uloženou na suchu. Sklon zjazdu je navrhnutý 1:8. Realizáciou tohto stavebného objektu dôjde k výrubu drevín skoro v celej jeho trase.

Ľavostranná ochranná hrádza

Dĺžka ľavostrannej ochrannej hrádze je navrhovaná 179 m, pričom maximálna výška má byť 1,50 m a šírka koruny hrádze 300 cm. Teleso sypanej zemnej hrádze má byť vybudované ako zemné homogénne so sklonom svahov 1:2. Opevnenie svahov a koruny hrádze má byť zatrávnením. Hrádza má byť zviazaná do cestného telesa od premostenia na komunikácii III/1630 v obci Vieska nad Žitavou. Na konci úseku má byť hrádza zviazaná do terénu. Z koruny hrádze je navrhnutý zjazd do toku pre vykonávanie údržby toku. Súčasťou tohto stavebného objektu je aj úprava existujúceho ľavostranného vyústenia odvodňovacieho rigolu. Realizáciou tohto stavebného objektu dôjde k výrubu drevín.

Pravostranná ochranná hrádza č.1

Dĺžka pravostrannej ochrannej hrádze č. 1 je navrhovaná 113,70 m, pričom maximálna výška má byť 1,00 m a šírka koruny hrádze 150 cm. Teleso sypanej zemnej hrádze má byť vybudované ako zemné homogénne so sklonom svahov 1:1,5. Opevnenie svahov a koruny hrádze má byť zatrávnením. Hrádza má byť zviazaná do existujúceho terénu. Realizáciou tohto stavebného objektu dôjde k výrubu drevín.

Pravostranná ochranná hrádza č. 2

Nachádza sa v k.ú. Mlyňany

Úprava a opevnenie brehov č.1,2,3

Vzhľadom na trvalé poškodzovanie a ohrozovanie brehovej línie je na konkávných brehoch navrhnuté brehové opevnenie 0,5 m hrubou kamennou dlažbou z lomového kameňa 80 - 200 kg s vykľinovaním, ktorá je opretá do kamennej pätky so šírkou 1,0 m a hĺbkou 900 mm. Opevnenie je navrhnuté so sklonom návodného svahu 1:1,5. Realizáciou tohto stavebného objektu dôjde k výrubu drevín.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE Rekonštrukcia mostných opôr

Vzhľadom na nevyhovujúci technický stav a nedostatočnú prietoknú kapacitu mostného objektu na komunikácii III/1630 v obci Vieska nad Žitavou, bude potrebné vykonať jeho celkovú rekonštrukciu. V rámci rekonštrukcie bude odstránená konštrukcia mosta vrátane mostných opôr. Súčasťou protipovodňových opatrení bude vybudovanie nových mostných opôr a vtokových krídiel so šírkou mostného poľa 19 m. Spodná hrana mostovky bude na úrovni 500 mm nad hladinu Q100. Realizáciou tohto stavebného objektu nedôjde k výrubu drevín

Odvedenie vnútorných vôd

Vzhľadom na priesakové pomery v podloží za navrhovaným Pravostranným ochranným múrikom, dĺžky 571 m bol navrhnutý odvodňovací drén s celkovou dĺžkou 416,60 m. Drén bude vybudovaný z drenážnych potrubí PVC DN 400 s vyústením do pravostranného odvodňovacieho rigolu vedúceho pozdĺž komunikácie III/1630 v obci Vieska nad Žitavou a následne priepustom do toku Žitava (súčasťou tohto stavebného objektu je aj úprava existujúceho pravostranného vyústenia odvodňovacieho rigolu). Na trase je navrhnutých 11 kontrolných revízných šacht. Na výtok do odvodňovacieho rigolu bude vybudovaná sútoková šachta so stavidlovým uzáverom. Realizáciou tohto stavebného objektu nedôjde k výrubu drevín.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Zdrojom komunálneho odpadu v obci sú predovšetkým občania a podnikateľské subjekty, ktoré majú v obci prevádzkové priestory. Tuhý komunálny odpad z obydľí je zbieraný do vlastných nádob a odvázaný firmou Waste transport a.s. na skládku Mochovce každý nepárny týždeň. V obci funguje tzv. množstevný zber komunálneho odpadu na základe vosačky, resp. nálepky, ktorú si občania vopred kupujú, čo vie významne znížiť množstvo produkovaného zmesového odpadu.

V obci je zber separovaného zberu riešený nasledovne:

- Papier - Kontajner na papier je celoročne umiestnený vo dvore za kultúrnym domom alebo formou mobilného zberu, ktorý je vyhlásený v miestnom rozhlase,
- Sklo - Kontajnery na sklo sú celoročne umiestnené na vyhradených miestach v obci,
- Plasty - Zber a vývoz sa uskutočňuje jedenkrát mesačne podľa harmonogramu zberu. Odovzdáva sa v pridelených plastových vreciach, ktoré občania pripraví pri svojej nehnuteľnosti,
- Kovy - Kontajner(7m³) pre kovový odpad je umiestnený vo dvore za kultúrnym domom, Elektroodpad - Vývoz elektroodpadu zabezpečuje obec minimálne 2x ročne. Miesto a termín vývozu oznámi obec vyvesením na úradnej tabuli a vyhlásením v miestnom rozhlase,
- Šatstvo a textil - Realizuje sa prostredníctvom špecializovaných kontajnerov umiestnených na vyhradených miestach v obci,
- Objemový odpad - Vývoz veľkoobjemového odpadu zabezpečuje obec 2x ročne. Miesto a termín realizácie oznámi obec vyvesením na úradnej tabuli a vyhlásením v miestnom rozhlase,
- Zmesový komunálny odpad - Zmesový komunálny odpad sa ukladá do kuka nádob 110l, ktoré majú občania pri svojich nehnuteľnostiach. Vývoz sa uskutočňuje nepárnu stredu,
- Použité tonery a cartridge - V priestoroch obecného úradu je umiestnený zberný box, do ktorého sa môžu vhadzovať použité tonery a cartridge. Do zberného boxu sa vkladajú v airbagu (vzduchový obal), igelitovom vrecku alebo inak zabalené, aby nedošlo k ich poškodeniu,
- Biologicky rozložiteľný odpad - v domácnostiach je riešené domáce kompostovanie. Zo školskej jedálne sa biologicky rozložiteľný odpad zbiera do odpadových nádob a vyváža sa 1x mesačne,
- Odpady s obsahom škodlivín - vývoz zabezpečuje obec 2x ročne,
- Drobný stavebný odpad - zbiera sa do odpadových nádob a vyváža 2x ročne,
- Batéria a akumulátory - 1x ročne.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z okresnej koncepcie odpadového hospodárstva. Základom pri riešení situácie s komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín, likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu.

V obci sa nenachádzajú divoké skládky odpadu.

Obce majú povinnosť separovať opotrebené batérie a akumulátory, odpadné oleje, objemové odpady a drobné stavebné odpady, oddelené vytriedené odpady z domácností s obsahom škodlivín, elektroodpady z domácností a biologicky rozložiteľné odpady podľa §39 ods. 14 zákona 223/2001 Z.z. o odpadoch, ktorý nadobúda účinnosť 1.januára 2010 sú obce povinné zaviesť separovaný zber papiera, plastov, kovov, skla a biologicky rozložiteľných odpadov.

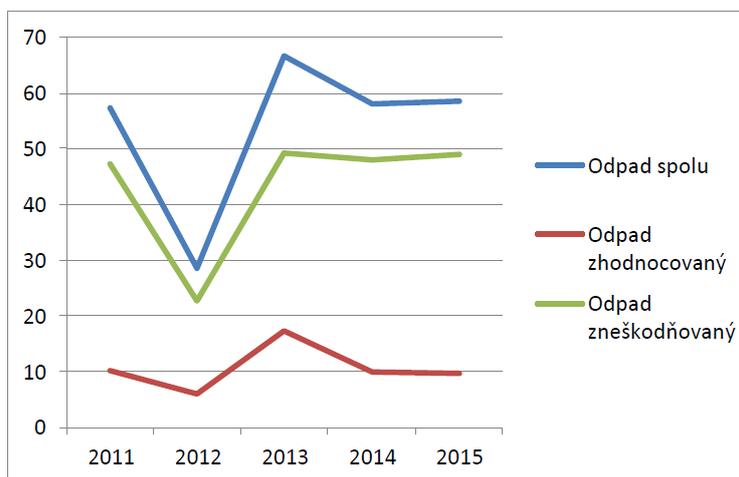
Podľa § 18 ods. 3 písm. m zákona 223/2001 Z.z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2006 sa zakazuje zneškodňovať biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a parkov vrátane odpadov z cintorínov a z ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ak sú súčasťou komunálneho odpadu.

V obci nie je v súčasnosti vybudovaný zberný dvor a kompostovisko. Obec má v pláne vybudovanie obecného kompostoviska v južnej časti k.ú. obce Vieska nad Žitavou.

Obec má spracovaný program odpadového hospodárstva (ďalej len POH) "*Program obce Vieska nad Žitavou: na roky 2016-2020*". Spracovateľ POH je Odpadový hospodár s.r.o.

Trend vývoja nakladania s odpadmi za roky 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Odpad spolu	57,21	28,58	66,645	57,99	58,42
Odpad zhodnocovaný	10,08	5,88	17,335	9,97	9,56
Odpad zneškodňovaný	47,13	22,7	49,31	48,02	48,86

Obr. 2 zdroi (8). údaie o množstve v tonách

Podľa uvedeného grafu vidno, že odpad zneškodňovaný v rokoch 2011-2015 prevyšoval zhodnocovaný odpad. Do budúcnosti sa nepredpokladá, že dôjde k výraznému zníženiu produkcie odpadu. Možno však predpokladať, že bude dochádzať k znižovaniu skládkovania odpadu a zvyšovaniu zhodnocovania odpadu.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ciele Programu obce do roku 2020 sú zamerané na (6):

1. zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, osobitne na zníženie zmesového komunálneho odpadu,

a) Znižovanie celkového množstva vzniku komunálnych odpadov sa neočakáva, no očakáva sa čiastočné zníženie množstva zmesového komunálneho odpadu, nakoľko sa kladie väčší dôraz na triedenie odpadov a ich zhodnocovanie a aj kvôli tomu, že sa kladie dôraz na predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných odpadov.

2. zvýšenie podielu triedeného zberu,

a) Do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosť z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 50 % podľa hmotnosť takéhoto odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku,

b) Zvýšenie podielu triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov,

c) Zvýšenie podielu triedeného zberu stavebných odpadov na úroveň 70 % podľa hmotnosť.

3. znížovanie množstva biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu ukladaného na skládky odpadov,

a) Zníženie množstva skládkovaného biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu do konca roku 2020 na 35 % z celkového množstva biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vzniknutého v roku 1995,

b) Zákaz skládkovania akéhokoľvek biologicky rozložiteľného odpadu – vrátane papiera, či lepenky.

4. zvýšenie zhodnotenia komunálneho odpadu,

a) Do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosť z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 50 % podľa hmotnosť takéhoto odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

Za zdroj hluku možno považovať predovšetkým cestnú a železničnú dopravu. Vzhľadom na situovanie zastavaného územia voči železničnej trati a cesty II. triedy možno konštatovať, že hluk z nich nemá negatívny vplyv na obytnú zónu. Cesta III. triedy, ktorá prechádza zastavaným územím, vzhľadom na nízku frekvenciu má minimálny vplyv na obytnú zónu.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Kataster obce leží v ochrannom pásme JE Mochovce (pásmo 5-10 km), kde sa realizuje monitorovací program za účelom radiačnej kontroly (ovzdušie, voda, pôda, potravinový reťazec). Celé predmetné územie spadá do stredného radónového rizika

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

V katastrálnom území obce Vieska nad Žitavou nedošlo v posledných rokoch k významným terénnym úpravám ani zásahu do krajiny. Návrh územného plánu ani nepočíta s výraznými trvalými zásahmi do terénu alebo krajiny. Za významnejšie dočasné zásahy možno považovať výkopy pre inžinierske siete. Po osadení inžinierskych sietí bude terén upravený do pôvodného stavu. Za menšie zásahy možno považovať protipovodňové úpravy na vodnom toku Žitava.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Riešeným územím je k.ú Vieska nad Žitavou číslo k.ú. 869317

Kataster obce Vieska nad Žitavou hraničí s týmito susediacimi katastrami:

Na severe – s K. Ú. Mlyňany (obec Tesárske Mlyňany)

Na juhu – s K.Ú. obce Slepčany

Na juhovýchode – s K.Ú. obce Červený Hrádok

Na východe – s K.Ú obce Malé Vozokany

Na západe – s K.Ú Malé Chrástany (obec Beladice)

II. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA – PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

Z geomorfologického hľadiska územie obce Vieska nad Žitavou je v prevažnej miere tvorené Žitavskou a Hronskou pahorkatinou, ktoré sú oddielom výbežku Podunajskej pahorkatiny.

Podunajská pahorkatina je zastúpená tromi podcelkami – Žitavskou pahorkatinou, Žitavskou nivou a Hronskou pahorkatinou. Žitavskú pahorkatinu budujú pliocénne pestré íly a piesky, vzácne štrky, prekryté štvrtohorným sprašovým pokrovom. Charakterizuje ju nížinný pahorkatinný reliéf v nadmorskej výške 140 – 300 m. S výnimkou malých lesných remízok a hájov je odlesnená a premenená na vysoko produkčnú ornú pôdu. Žitavská pahorkatina tak predstavuje typ nížinnej krajiny s kultúrnou stepou až lesostepou, vidieckou sídelnou štruktúrou a poľnohospodárskou funkciou. Žitavskú nivu tvoria štvrtohorné riečne nánosy rieky Žitavy, ležiace na pliocénnych íloch a pieskoch, a preto má rovinný reliéf. So šírkou 1 – 3 km prebieha v severojužnom smere pozdĺž rieky Žitavy v nadmorskej výške 130 – 220 m. Niva je úplne odlesnená a premenená na oráčiny a trávnaté plochy. Žitavská niva predstavuje typ rovinatej poriečnej krajiny s kultúrnou stepou. Hronská pahorkatina je krajinný podcelok. Budovaná je ílmi, pieskami a štrkami. V ich nadloží vystupujú riečne terasové štrky s niekoľkometrovým pokrovom spraší, lokálne i eolických pieskov. Spraše a sprašové hliny pokrývajú spravidla aj neogénne sedimenty. Oproti okolitej rovine predstavuje sústavu mierne vyzdvihnutých, ale diferencovaných krýh. Väčšina plochy má ráz zvlnenej roviny. Nadmorské výšky sa v rovinatej časti pohybujú v rozpätí 115 – 200 m. Hronská pahorkatina má ráz kultúrnej lesostepi s prevahou oráčin.

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Územie obce patrí do klimatickej oblasti miernych zemepisných šírok. Priemerná ročná teplota vzduchu je 9 °C, pričom najteplejším mesiacom je júl (priemerne 18,7 °C) a najchladnejšími mesiacmi sú január a február (-1,8 °C). Obdobie s priemernou teplotou nad 10 °C sa začína v polovici apríla a končí v polovici októbra. Priemerný počet letných dní za rok v tejto oblasti je 63. Dní, keď teplota vzduchu vystúpi nad 30 °C, tzv. tropických dní, býva 14 priemerne. Výskyt mrazových dní (s minimálnou teplotou – 0,1 °C) je priemerne 22.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Úhrn zrážok v území predstavuje len okolo 662 mm za rok. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace, naopak minimálne množstvo spadne v marci, vo februári a v januári. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou (viac ako 1 cm) sa pohybuje v rozpätí od 39 do 60 dní za rok.

V zime prevládajú hlavne juhovýchodné, východné a severovýchodné vetry, v lete západné.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.

Obec Vieska nad Žitavou nepatrí medzi emisne zaťažené územia. V k.ú. sa nenachádzajú žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Najbližšie významné zdroje znečistenia prostredia sa nachádzajú v mestách Vráble s Zlaté Moravce.

Líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia je cesta II/511, koncentrácie škodlivín z dopravy nie sú sledované a pravdepodobne nedosahujú limitné hodnoty.

Kataster obce leží v ochrannom pásme JE Mochovce (pásma 5-10 km), kde sa realizuje monitorovací program za účelom radiačnej kontroly (ovzdušie, voda, pôda, potravinový reťazec).

V návrhu nedochádza k negatívnym vplyvom na ovzdušie.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Územie obce hydrograficky patrí do vrchovinnno-nížinnej oblasti. Obcou preteká rieka Žitava, pre ktorú je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku – s najvyšším prietokom v marci; v septembri býva hladina vodného toku najnižšia. Rieka Žitava (99,3 km dlhý ľavostranný prítok Nitry) pramení na severozápadných svahoch Pohronského Inovca vo výške 625 m n.m. Tečie južným až juhozápadným smerom a pod Martovcami vo výške 107 m n.m. ústi do rieky Nitry. Žitava je na celom území zregulovaná. Do katastrálneho územia obce zasahuje aj časť vodnej nádrže Slepčany

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Z pôdnych typov sa takmer na celom území obce vyskytujú fluvizeme (nivné pôdy), ktoré sú charakteristické svojím výskytom pozdĺž vodných tokov. Pozdĺž rieky Žitavy v katastrálnom území Vieska nad Žitavou a Tesárske Mlyňany sa vyvinuli fluvizeme typické. Možný je aj výskyt hnedozemí subtypu hnedozem glejová, resp. hnedozem pseudoglejová.

Pôda na území obce sa zaraďuje medzi veľmi produkčnú až produkčnú. Poľnohospodársky je preto intenzívne využívaná, preto sú tu niektoré plochy pod vplyvom vodnej a veternej erózie.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Flóra

Celkový charakter obce dotvára rastlinstvo, najmä lesné spoločenstvá. Územie leží na rozhraní karpatskej a panónskej floristickej oblasti, preto sa tu vyskytuje teplomilná i suchomilná vegetácia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu pozdĺž vodného toku tvoria vrbovo-topoľové lesy mäkkého lužného lesa, na suchších vyššie položených miestach striedané jasenobrestovo-dubovými lesmi tvrdého lužného lesa.

Dominantná časť pôvodnej prirodzenej vegetácie však bola vyklčovaná a premenená na kultúrnu step. Jej monotónnosť prerušujú druhotné remízky (agátové lesíky), tvorené xerothermnými druhmi krovín, ako sú napríklad hloh, šípky, trnky a pod. a zachované zvyšky lužnej vegetácie pozdĺž vodných tokov.

Na väčšine poľnohospodárskej pôdy sa pestujú obilniny a krmoviny, územie však spestrujú i plochy vinogradov.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Na území obce rastú aj druhy nepôvodné, ktoré sú súčasťou expozícií Arboréta "Mlyňany". V Arboréte "Mlyňany" je možné vidieť zástupcov východoázijskej a severoamerickej dendroflóry.

Fauna

Fauna obce je druhovo rôznorodá. Podľa zoogeografického členenia tu môžeme nájsť živočíchy reprezentované hlavne Panónskou oblasťou, jej juhoslovenským obvodom, dunajským okrskom, jeho nižinnou časťou

V týchto oblastiach žijú vo viacerých biotopoch rôzne druhy živočíchov:

- Biotop lesa – srnec lesný hôrny (*Capreolus capreolus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), sova lesná (*Strix aluco*),
- Biotop polí a lúk – hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), vrana túlavá (*Corvus corone*),
- Biotop vôd – lieň (*Tinca tinca*), mrena obyčajná (*Barbus barbus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), užovka fľákaná (*natrix tessellata*).

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Druhotná krajinná štruktúra je predovšetkým tvorená poľnohospodársky využívanou krajinou. Pásmo lesa je zastúpené v menšej miere.

Ekologická stabilita územia:

Bola určená v projekte Projekt pozemkových úprav - Miestneho územného systému ekologickej stability (REGIOPLÁN Nitra - EKO PED Žilina, apríl 2006). Hodnota koeficientu ekologickej stability bola klasifikovaná podľa dvoch postupov - podľa Miklósa (1986) a v zmysle metodických pokynov pre vypracovanie projektov regionálnych a miestnych ÚSES (Hrnčiarova, Izakovičová a kol. 2000). Podľa uvedených postupov bola ekologická stabilita vyhodnotená ako nestabilizovaná krajina (podľa Miklósa) resp. ako krajina s nízkym stupňom ekologickej stability (podľa metodiky ÚSES). Po uplatnení návrhov v rámci pozemkových úprav by bola táto hodnota zvýšená na stredný stupeň ekologickej stability.

Druh pozemku	Plocha (m ²)
Orná pôda	3 674 929
Chmeľnica	0
Vinica	83 255
Záhrady	195 589
Ovocné sady	50 735
Trvalý trávnatý porast	192 052
Poľnohospodárska pôda spolu	4 196 560
Lesný pozemok	166 280
Zastavaná plocha	367 152
Vodné plochy	223 530
Ostatná plocha	511 466
Nepoľnoh.pôda spolu	1 268 428
Spolu	5 464 988

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

V katastrálnom území obce Vieska nad Žitavou sa nachádza chránený areál Arborétum Mlyňany, na ktorom je vyhlásený 4. stupeň ochrany.

Prvky ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability nadregionálnej a regionálnej úrovne boli pre záujmové územie a jeho okolie vyčlenené v rámci Generelu nadregionálneho ÚSES Slovenska (Húsenicová a kol. (1991) a regionálneho ÚSES okresu Nitra (Aurex Bratislava 1993). V katastrálnom území obce Vieska nad Žitavou a jeho okolí boli vymedzené nasledovné prvky ÚSES nadregionálneho alebo regionálneho významu:

- regionálny biokoridor Žitava
- regionálne biocentrum Arborétum Žitava
- navrhované regionálne biocentrum VN Slepčany.

Ostatné regionálne a nadregionálne významné plošné a líniové prvky sú viazané najmä na okolité pohoria a sú vo vzdialenosti 10 km a viac od obce Vieska nad Žitavou.

Regionálne biocentrum

RBC1 – Arborétum Mlyňany - Najvýznamnejšie arborétum na Slovensku, rozsiahla zbierka drevín parkového charakteru, postupne budovaná od r. 1892. Arborétum založil Štefan Ambrózy-Migazzi, od počiatku sa na jeho budovaní podieľal Jozef Mišák. Budovanie arboréta bolo spočiatku zamerané na aklimatizáciu cudzokrajných drevín, najmä stálozelených, pochádzajúcim z oblasti Stredozemného mora, východnej Ázie a Severnej Ameriky. V r. 1951 bolo arborétum vyhlásené za prírodnú rezerváciu a od r. 1953 ho spravuje Slovenská akadémia vied. Arborétum bolo dopĺňované výmenou semien s botanickými záhradami a získavaním rastlín expedíciami, najmä do Číny a Kórei. Tak vznikla samostatná časť arboréta, delená na plochy, venované Japonsku, severnej, strednej a južnej Číne, Ďalekému východu, Kaukazu, Himalájam, strednej a prednej Ázii, neskôr Kórei. V r. 1975 bola založená 7,5 ha plocha severoamerickej dendroflóry. Arborétum má v súčasnosti 65 ha, pestuje sa tu asi 2500 druhov okrasných drevín (Bero et al., 1992).

Biocentrum je významné aj z hľadiska výskytu stavovcov – spolu s príľahlým lesným porastom tu bolo zistených 9 druhov stavovcov európskeho významu - kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier veľký (*Myotis myotis*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*). Ekosozologická hodnota územia je veľmi vysoká.

Biocentrum je vymedzené na ploche 55 ha, celé sa nachádza mimo obvodu pozemkových úprav v k.ú. Vieska nad Žitavou a Mlyňany.

Regionálne biocentrum navrhované

RBC-N1 – VN Slepčany - Vodná nádrž má na väčšine svojej dĺžky medzernaté, na pravom brehu až rozptýlené brehové porasty. Napriek tomu ich možno hodnotiť ako zachovalé, sú druhovo pomerne bohaté a zložené z pôvodných druhov rastlín. V stromovom poschodí prevláda vrba krehká (*Salix fragilis*), častá je aj vrba biela (*Salix alba*) a jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). V krovinnom poschodí je popri ostružinách (*Rubus fruticosus* agg.) najčastejšou drevinou ruža šípová (*Rosa canina* agg.) a vrba popolavá (*Salix cinerea*). V bylinnom poschodí sú najhojnejšími druhmi prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), trst' obyčajná (*Phragmites australis*), chrastrnica trsteníkovitá (*Phalaris arundinacea*), páľka širokolistá (*Typha latifolia*), vrbovka chlpatá (*Epilobium hirsutum*), smľ chĺpkatý (*Calamagrostis epigejos*), metlica trsnatá (*Deschampsia caespitosa*). Odlišnú štruktúru má horný koniec nádrže, kde sú vyvinuté plošné porasty drevín charakteru lužného lesa s prirodzeným bylinným poschodím. V stromovom poschodí prevládajú tie isté druhy, v krovinnom má výrazné zastúpenie baza čierna (*Sambucus nigra*). V bylinnom poschodí sa popri dominantných druhoch prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*) a ostrica oddialená (*Carex remota*) výraznejšie sa presadzujú aj vrbica vrboľistá (*Lythrum salicaria*), kuklík mestský (*Geum urbanum*) a trst' obyčajná (*Phragmites australis*).

Lokalita je významná ako biotop najmä pre vodné vtáctvo a obojživelníky – zistených tu bolo 7 európsky významných druhov: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), kalužiak močiarny (*Tringa glareola*), rybár čierny (*Chlidonias niger*).

Výmera vymedzeného biocentra je 50,0 ha, z toho 18,5 ha v rámci obvodu PPÚ Vieska nad Žitavou.

V oblasti vodnej nádrže sú evidované mokradňové spoločenstvá, ktoré potrebujú zabezpečiť dostatočnú ochranu. Vodná nádrž je zároveň významnou hniezdnou lokalitou. V oblasti vtoku Čerešňového potoka do vodnej nádrže Slepčany je evidovaný prioritný biotop európskeho významu Ls 1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy.

RBC-N2 – Dolný Háj

Lesný porast, zložený z dvoch odlišných častí. V južnej prevláda dub cerový (*Quercus cerris*) v stromovom poschodí, vyskytuje sa tu aj agát biely (*Robinia pseudoacacia*). Krovinné poschodie je druhovo bohaté, najčastejšie sú v ňom zastúpené druhy zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*) a baza čierna (*Sambucus nigra*), zo vzácnejších druhov bol zistený výskyt drieňa obyčajného (*Cornus mas*). V bylinnom poschodí dominujú brečtan popínavý (*Hedera helix*) a cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*). V severnej časti lesa prevláda agát biely (*Robinia pseudoacacia*) ako v stromovom, tak aj v krovinnom poschodí. V krovinnom poschodí je častý aj zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), bylinné poschodie je druhovo chudobné. Prevláda v ňom brečtan popínavý (*Hedera helix*), výrazné je aj zastúpenie nitrofilných druhov.

Biocentrum je významné aj z hľadiska výskytu stavovcov – v lesnom poraste a priľahlom areáli arboréta bolo zistených 9 druhov stavovcov európskeho významu (viď RBC1). Ekosozologická hodnota biocentra je preto veľmi vysoká.

Výmera vymedzeného biocentra je 17,2 ha, celé je situované v obvode PPÚ Vieska nad Žitavou.

V lesných porastoch sa nachádza potenciálny výskyt biotopu európskeho významu Ls 3.4 Dubovo-cerové lesy. Kvalitu a stav tohto biotopu hlavne v severnej časti porastu negatívne ovplyvňuje prítomnosť a šírenie agáta bieleho.

Regionálny biokoridor**RBK1 Žitava**

Koryto je prevažne prirodzené, v niektorých úsekoch v susedstve dediny, resp. v nej je upravené. Drevinné brehové porasty väčšinou dobre vyvinuté, zapojené, s výnimkou úseku nad obcou, kde boli drevinné brehové porasty odstránené. Stromové poschodie je tvorené najmä vrbou krehkou (*Salix fragilis*), jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*), častý je však aj nepôvodný agát biely (*Robinia pseudoacacia*) a vyskytuje sa aj javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*). Poniže obce prevládajú krížence

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

euroamerických topoľov (*Populus x canadensis*). V krovinnom poschodí je častým druhom baza čierna (*Sambucus nigra*), pomerne často sa vyskytuje aj chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*).

V bylinnom poschodí je hojná prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), časté sú aj hluchavka škvritná (*Lamium maculatum*), povoja plotná (*Calystegia sepium*), brečtan popínavý (*Hedera helix*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*).

Biokoridor je zároveň významným biotopom živočíšstva so zisteným výskytom 5 druhov stavovcov európskeho významu: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), bocian biely (*Ciconia ciconia*) a rybárik riečny (*Alcedo atthis*).

Výmera biokoridoru v rámci obvodu pozemkových úprav je 1,70 ha.

Juhozápadne od zastavaného územia obce sa nachádza pôvodný úsek vodného toku Žitava s prirodzeným brehovým porastom, ktorý spĺňa kritériá na zaradenie k prioritnému biotopu európskeho významu Ls 1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy.

Miestne biocentrá navrhované

MBC-N1 Pri železnici

Opustená záhrada a sad pri bývalom železničiarском domčeku. Medza a remízka. V stromovom poschodí sú zastúpené najmä ovocné dreviny – čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*) a orech kráľovský (*Juglans regia*), v krovinnom poschodí prevláda baza čierna (*Sambucus nigra*), častá je aj slivka trnková (*Prunus spinosa*). Bylinné poschodie je ruderalizované. Potrebná je výsadba drevín a odstránenie smetí. Výmera navrhovaného biocentra je 0,7 ha. (železničné pozemky).

MBC-N2 – Rameno Žitavy

Meander rieky Žitavy so súvislým drevinným brehovým porastom a nezapojeným plošným porastom v meandri. Zo stromov sú najčastejšie euroamerické krížence topoľa (*Populus x canadensis*), v krovinnom poschodí sú to najmä baza čierna (*Sambucus nigra*) a nepôvodný javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*). V bylinnom poschodí prevláda prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), častý je aj lipkavec obyčajný (*Galium aparine*).

Rameno rieky je potrebné zachovať – navrhujeme zrušiť priepych koryta a priestor mimo brehových porastov ponechať na samovývoj (zarastanie vegetáciou lužných drevín).

Výmera vymedzeného biocentra je 1,9 ha, z toho 1,7 ha v obvode PPÚ Vieska nad Žitavou.

Miestne biokoridory navrhované

V území sa v rámci PPÚ navrhlo celkovo 8 nových biokoridorov miestneho významu. Sedem z nich sú novonavrhované porasty drevín, jeden síce existuje, avšak vyžaduje zlepšenie priestorovej štruktúry (MBK-N). Celková výmera navrhovaných biokoridorov je 8,46 ha, z toho 5,60 ha v rámci obvodu pozemkových úprav.

MBK-N1 – Melioračný kanál Močidlo - Lokalita prieskumu vegetácie č. 5. Ide o napriamený, rovný kanál s medzernatými až rozptýlenými drevinnými brehovými porastami. V stromovom poschodí prevažujú nepôvodné druhy javor cukrový (*Acer saccharinum*) a javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), v krovinnom poschodí sú to ruža šípová (*Rosa canina* agg.) a nepôvodné druhy javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*) a svíb biely (*Swida alba*).

V bylinnom poschodí sú hojné pýr plazivý (*Agropyron repens*) a vysoké ostrice, časté sú aj prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), ostrica strstnatá (*Carex hirta*).

Vhodná je celková renaturácia kanála – rozšírenie pozemku kanála na min. 10 m, nahradenie nepôvodných druhov drevín pôvodnými a doplnenie porastu drevín. Výmera navrhovaného biokoridoru je 1,38 ha, z toho 1,02 ha v rámci obvodu PPÚ Vieska nad Žitavou.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

MBK-N2 - Navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Mlyňany za nádržou VN Slepčany. Výsadba domácich druhov drevín, vhodný je dvojvrstevnatý porast stromov a krov s protieróznou a ekostabilizačnou funkciou. Šírka porastu min. 10 m, z toho 5 m v rámci obvodu PPÚ Vieska nad Žitavou. Výmera biokoridoru 0,25 ha, z toho 0,13 v rámci obvodu PPÚ.

MBK-N3 - Navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Mlyňany od nádrže, okrajom Mlyňan až k rieke Žitave. Parametre ako v prípade MBK-N2 (intravilán riešiť v rámci priestorových možností). Výmera biokoridoru 1,96 ha, z toho 0,99 v rámci obvodu PPÚ.

MBK-N4 - Navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Slepčany od VN Slepčany k železnici, ceste II/511 a kanálu Močidlo. Parametre ako v prípade MBK-N2, výmera biokoridoru 1,01 ha - z toho 0,38 v rámci obvodu PPÚ.

MBK-N5 - Líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Slepčany od rieky Žitava k nefunkčnému melioračnému kanálu pod Vinicami. Na časti úseku je existujúca medza drevín. Parametre ako v prípade MBK-N2, výmera biokoridoru 0,55 ha - z toho 0,28 v rámci obvodu PPÚ.

MBK-N6 - Líniové porasty a vinice na okraji plošného interakčného prvku Vinice. V rámci navrhovaného biokoridoru už časť porastov existuje – zarastajúce okraje sadov a vinogradov, časť je potrebné vytvoriť popri navrhovanej účelovej ceste a na okraji vinogradov v k.ú. Slepčany. Výmera biokoridoru 2,06 ha, z toho 1,87 ha v rámci obvodu PPÚ.

MBK-N7 - Navrhovaný líniový porast popri navrhovanej spevnenej účelovej ceste do Červeného Hrádku. Parametre ako v prípade MBK-N2, výmera biokoridoru 0,57 ha. Potrebné bude zabezpečiť prístupy na pozemky za biokoridorom (medzernatý porast s prechodmi na pozemky). Celý biokoridor je situovaný v rámci obvodu PPÚ Vieska nad Žitavou.

MBK-N8 - Navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Mlyňany od cesty do Malých Vozokán smerom k remízke drevín na hranici katastrov. Parametre ako v prípade MBK-N2, výmera biokoridoru 0,70 ha - z toho 0,35 v rámci obvodu PPÚ.

Plošné interakčné prvky

V obvode PPÚ Vieska nad Žitavou sme vymedzili 1 existujúci (IPP1) a 14 navrhovaných plošných interakčných prvkov (IPP1-14).

Existujúcim interakčným prvkom je celá **oblasť Vinice** – rozsiahly priestor viníc, sadov, políčok, úhorov a remízok na svahoch medzi Vieskou nad Žitavou a Slepčanmi. Má pozitívny ekologický dosah na okolité poľnohospodársky využívané územie. Mozaikovitá štruktúra v poľnohospodárskej krajine sú významné najmä z hľadiska výskytu rôznych typov biotopov v území. Celá výmera vymedzeného priestoru dosahuje 62,1 ha, z toho 30,9 ha v rámci obvodu PPÚ.

Nové plošné interakčné prvky boli navrhované najmä v miestach križovania líniových interakčných prvkov.

Celková výmera plošných interakčných prvkov v území je 2,3 ha, z toho 1,7 ha v rámci obvodu pozemkových úprav.

Výmera interakčného prvku by mala dosahovať priemerne 0,2 ha.

Tvar a orientáciu plošných prvkov je vhodné prispôbiť hospodáreniu - orientovať ju tak, aby nebola prekážkou pri obrábaní pozemku. Najvhodnejšie je založenie plošných interakčných prvkov v miestach križovania existujúcich, resp. navrhovaných biokoridorov a líniových interakčných prvkov. Tvar interakčného prvku v takejto polohe je potom najvhodnejší trojuholníkový – jednoduchým rozšírením

líniového porastu.

Pri vytváraní interakčných prvkov je možné postupovať rovnako ako pri zakladaní biocentier, hlavným rozdielom je veľkosť interakčných prvkov. Najjednoduchším spôsobom tvorby plošného

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

interakčného prvku je založenie trvalých trávnych porastov, ktoré by boli pravidelne kosené minimálne niekoľko rokov.

Zároveň je vhodná výsadba skupinky, resp. skupiniek pôvodných drevín. Po niekoľkých rokoch je možné ponechať plochy samovývoju, prípadne časť naďalej kosiť.

Líniové interakčné prvky

V obvode PPÚ Vieska nad Žitavou vymedzili celkovo 12 existujúcich a 8 navrhovaných líniových interakčných prvkov. Existujúce prvky sú predovšetkým líniové porasty a aleje drevín popri cestách a v rámci poľnohospodárskych pozemkov. Nové líniové prvky navrhujeme najmä pozdĺž existujúcich a navrhovaných hraníc poľnohospodárskych pozemkov a poľných ciest v šírke 5 m. Celková výmera existujúcich líniových interakčných prvkov v území je 4,05 ha (2,17 v rámci obvodu PPÚ), navrhované prvky dosahujú výmeru 2,84 ha (2,72 ha v rámci obvodu PPÚ).

Líniové prvky plnia viacej funkcií – najmä ekologickú (zvýšenie ekologickej stability územia, vytvorenie siete bioticky pozitívnych prvkov v území) a pôdochrannú (ochrana pred vodnou a veternou eróziou). Niektoré majú aj hygienickú funkciu (izolácia intravilánu obce od intenzívne poľnohospodársky využívanej krajiny).

Zakladanie líniových interakčných prvkov by malo spočívať vo výsadbe prirodzených druhov drevín vo vymedzenom spone, v niekoľkoročnej starostlivosti a v zabezpečení drevín pred poškodením (ohryzom, mrazom, vyschnutím a pod.). Ideálne je vytvorenie dvojvrstevnatého porastu – stromov a zapojených krovín.

Kód	Popis prvku MÚSES	Stav
Regionálne biocentrum		
RBC1	Arborétum Vieska nad Žitavou	existujúce
RBC-N1	Vodná nádrž Slepčany	navrhované
RBC-N2	lesné porasty Dolný Háj	navrhované
Regionálny biokoridor		
RBK 1	Rieka Žitava	existujúce
Miestne biocentrum		
MBC1	lesný porast Slepčanský háj	existujúce
MBC-N1	mimolesná vegetácia Pri železnici	navrhované
MBC-N2	Rameno Žitavy – lužný lesík	navrhované
Miestny biokoridor		
MBK-N1	kanál Močidlo – kanál s brehovými porastami	navrhované
MBK-N2	navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Mlyňany	navrhované
MBK-N3	navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Mlyňany	navrhované
MBK-N4	navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Slepčany	navrhované
MBK-N5	líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Slepčany, čiastočne existujúci	navrhované
MBK-N6	líniové porasty a vinice na okraji IPP 1	navrhované
MBK-N7	navrhovaný líniový porast popri navrhovanej účelovej ceste do Červeného Hrádku	navrhované
MBK-N8	navrhovaný líniový porast na hranici k.ú. Vieska – Mlyňany	navrhované
Interakčný prvok plošný		
IPP 1	Vinice – rozsiahly priestor viníc, sádov, políčok, úhorov a remízok na svahoch medzi Vieskou nad Žitavou a Slepčanmi	existujúce
IPP-N1	navrhovaný plošný porast na križovaní MBK-N3 a IPL2	navrhované
IPP-N2	navrhovaný plošný porast na križovaní MBK-N3 a IPL3	navrhované
IPP-N3	navrhovaný plošný porast na križovaní IPL-N2 a IPL-N3	navrhované

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kód	Popis prvku MÚSES	Stav
IPP-N4	navrhovaný plošný porast na križovaní MBK-N4 a IPL-N3	navrhované
IPP-N5	navrhovaný plošný porast medzi IPL3 a IPL4 (železnicou a cestou II/511)	navrhované
IPP-N6	navrhovaný plošný porast v rámci MBK-N3	navrhované
IPP-N7	navrhovaný plošný porast na križovaní IPL4 a IPL-N4	navrhované
IPP-N8	navrhovaný plošný porast na križovaní MBK-N1 a IPL-N4	navrhované
IPP-N9	navrhovaný plošný porast na križovaní MBK-N1 a IPL6	navrhované
IPP-N10	navrhovaný plošný porast na okraji IPL11	navrhované
IPP-N11	navrhovaný plošný porast na križovaní MBK-N7 a IPL-N5	navrhované
IPP-N12	navrhovaný plošný porast na križovaní IPL-N6 a IPL-N5	navrhované
IPP-N13	navrhovaný plošný porast na križovaní IPL-N5 a IPL-N7	navrhované
IPP-N14	čiastočne existujúci plošný porast na križovaní MBK-N8 a IPL-N8	navrhované
Interakčný prvok líniový		
IPL1	alej stromov popri poľnej ceste k VN Slepčany	existujúce
IPL2	medzernatá medza v lokalite Veľká pláň	existujúce
IPL3	alej popri železničnej trati	existujúce
IPL4	alej popri štátnej ceste II/511	existujúce
IPL5	krátka medza popri poľnej ceste k VN Slepčany	existujúce
IPL6	alej popri štátnej ceste do Viesky nad Žitavou	existujúce
IPL7	alej popri poľnej ceste	existujúce
IPL8	medza na okraji záhrad	existujúce
IPL9	medza popri ihrisku	existujúce
IPL10	alej a bývalý mlynský náhon	existujúce
IPL11	odvodňovací kanál od družstva	existujúce
IPL12	medza (zarastená cesta) popri plote arboréta	existujúce
IPL-N1	navrhovaná medza na hranici k.ú. Vieska a Malé Chrašťany	navrhované
IPL-N2	navrhovaná medza popri účelovej ceste – pokračovanie IPL1	navrhované
IPL-N3	navrhovaná medza popri účelovej ceste	navrhované
IPL-N4	navrhovaná medza na rozhraní poľnohospodárskych pozemkov	navrhované
IPL-N5	navrhovaná medza na hranici k.ú. Vieska-Červený Hrádok a Vieska – Malé Vozokany	navrhované
IPL-N6	navrhovaná medza na rozhraní poľnohospodárskych pozemkov	navrhované
IPL-N7	navrhovaná alej popri ceste Mlyňany – Malé Vozokany	navrhované
IPL-N8	navrhovaná medza na hranici k.ú. Vieska a Malé Vozokany	navrhované
Výmera prvkov ÚSES spolu		

Do širšieho okolia posudzovaného územia nezasahujú žiadne lokality NATURA2000 (územia európskeho významu SKUEV a chránené vtáčie územia CHVU).

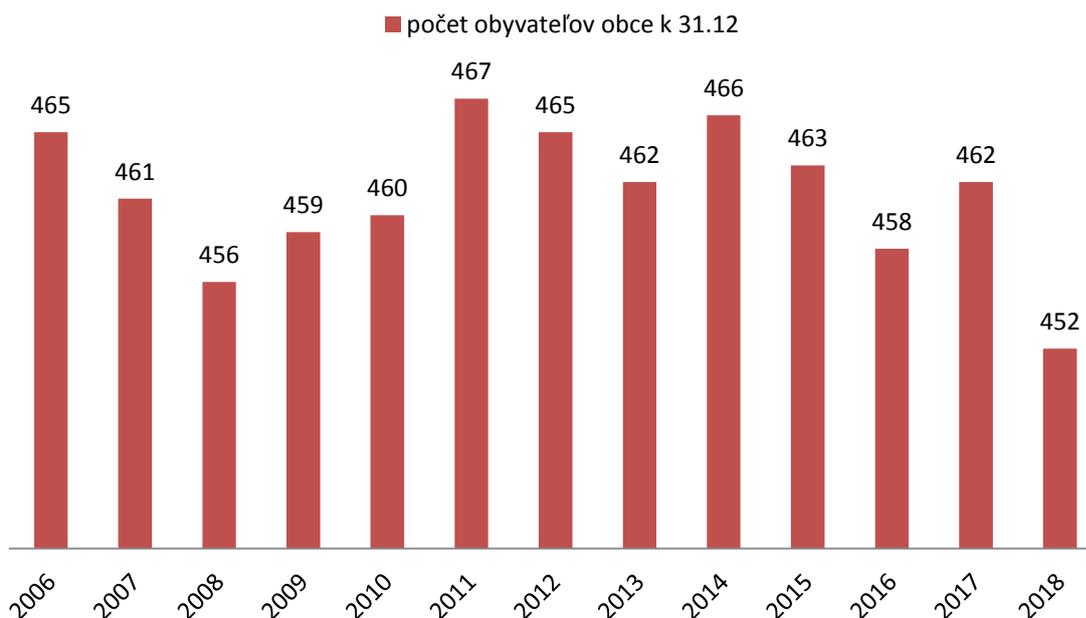
9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavne stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Na demografický potenciál obce najviac vplyva jeho formovanie a veľmi výrazné pôsobenie sociálno-ekonomických faktorov. Vývoj počtu obyvateľstva je v posledných rokoch mierne kolísavý avšak z dlhodobého hľadiska ho môžeme považovať za stabilizovaný. Nakoľko nedochádza k výrazným poklesom je pozitívny predpoklad pre budúci rast počtu obyvateľov. V roku 2018 mala obec Vieska nad Žitavou 452 obyvateľov, z čoho bolo 228 žien a 224 mužov.

Graf 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Vieska nad Žitavou v rokoch 2006-2018

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov ŠÚ SR

Väčší vplyv na vývoj obyvateľstva je migrácia než prirodzený prírastok. Najväčší celkový prírastok ňňbol v roku 2011 naopak najväčší úbytok bol v roku 2004. Posledné obdobie z hľadiska nárastu obyvateľstva bolo mierne premenlivé.

Zo sčítania obyvateľstva domov a bytov v roku 2011 vidno, že slovenskej národnosti bolo 443 obyvateľov, čo predstavuje 97,36%. Z toho možno konštatovať, že obec Vieska nad Žitavou je výrazne

ňňetnograficky homogénna. Okrem slovenskej národnosti sú minimálne zastúpené aj iné národnosti a to maďarská, česká a rusínska.

Z hľadiska religióznej štruktúry dominuje rímskokatolícke vierovyznanie. Okrem rímskokatolíckej cirkvi sa v obci nachádzajú aj obyvatelia radiaci sa k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a cirkvi adventistov siedmeho dňa.

Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva bolo v obci Vieska nad Žitavou zistené nepriaznivejšie zloženie ako v prípade celého mikroregiónu Požitavie-Širočina. Nachádza sa tu vyšší podiel obyvateľov so základným a učňovským vzdelaním bez maturity. Nižší je aj podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva v porovnaní s mikroregionálnou úrovňou. Obyvateľstvo bez vzdelania je

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

tvorené kategóriou detí do 15 rokov (9,23 %), čo znamená, že sa v obci nenachádza ani jeden obyvateľ bez vzdelania.

Bytový a domový fond

V obci Vieska nad Žitavou tvorí sídelnú štruktúru výstavba z rodinných domov, ktoré prevažujú nad ostatnými objektmi. Podľa tabuľky Tab. 8(str. 31) neobývané domy tvoria takmer 1/5 všetkých domov, čo predstavuje značnú rezervu pre trvalé bývanie či pravidelnú krátkodobú víkendovú rekreáciu.

Obývanosť	ks	%
Obývané	154	82%
Neobývané	33	18%
Nezistené	1	1%
Spolu	188	100%

Tab. 8 Obývanosť bytových domov

Celoslovenský priemer koeficientu obývanosti podľa sčítania obyvateľov domov a bytov (ďalej len SODB) v roku 2011 bol 2,59 obyv./byt. Koeficient obývanosti v obci Vieska nad Žitavou je 2,94 obyv./byt, čo je o niečo viac oproti celoslovenskému priemeru. Tento koeficient skresľuje aj pomerne dosť vysoké percento neobývaných domov.

Dynamika vývoja

Aj keď počet obyvateľov je za posledných 10 rokov v obci najnižší, je možné za predpokladu vytvorenia vhodných podmienok očakávať nárast. Obec má snahu napredovať a čom svedčí aj vybudovanie novej požiarnej zbrojnice, rekonštrukcia chodníkov a rigolov, výstavba detského ihriska, vybudovanie multifunkčného ihriska, dobudovanie kanalizácie a domu opatrovateľských služieb. Veľkou výhodou je aj zachovaný prírodný charakter obce, čo je v poslednej dobe čím ďalej tým viac vyhľadávaným prostredím. Pozitívom je aj vypracovanie PPÚ a s tým spojeným projektom MS ÚSES. Dôvodom je celkový nárast obyvateľstva na Slovensku ako aj čoraz väčší záujem mladých ľudí bývania na vidieku. Ak by došlo k rozvoju podnikateľských aktivít, viac sa zviditeľnili miestne atraktivity, zamerala by sa pozornosť na celkovú rekonštrukciu a obnovu dediny – vybudovanie kanalizácie, rekonštrukcia líniových stavieb (chodníky, cesty, úprava rigolov a pod.), rekonštrukcia obecných objektov, vytvorenie rekreačných zón pri vodných tokoch a plochách nárast obyvateľstva by bol citeľný. Územný plán počíta s takouto prognózou a predpokladá nasledovný nárast obyvateľstva:

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov :	Rok
452	2018
663	2028
874	2038

Tab. 9 Vývoj počtu obyvateľov

Podľa štatistického úradu Slovenskej republiky je možné do roku 2030 predpokladať priemerný počet cenzonej domácnosti 2,51obyvateľa/byt. pri strednom variante. Pri odvodzovaní výhľadového ukazovateľa vychádzame z tejto celoslovenskej štatistiky. Z toho vyplýva aj počet bytových jednotiek v navrhovanom období.

Cenzová domácnosť predstavuje najmenšiu, ďalej nedeliteľnú sociálnu kolektívitu konštruovanú predovšetkým na základe deklarovaných rodinných väzieb (vzťah k prednostovi cenzonej domácnosti,

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

napr. manžel, manželka, druh, družka, syn, dcéra, nevesta, zať a pod.). Tvoria ju teda osoby, ktoré spolu žijú v jednom byte, spoločne hospodária a majú medzi sebou priamy rodinný alebo iný vzťah.(2)

Rok	2011	2028	2038
Súčasný počet obývaných bytov	188	272	356

Tab. 10 Predpokladaný počet obytných domov

Pri návrhu rozvoja obce je potrebné sa zamerať aj na zlepšenie životných podmienok obyvateľov, ktoré sú jedným zo základných predpokladov rastu a stabilizácie obyvateľstva. ÚPN počíta s prognózou rastu populácie a dimenzovanie funkčných zložiek sídla tomu prispôsobuje.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Vieska nad Žitavou eviduje v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len ÚZPF) nasledovné nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- Arborétum, č. ÚZPF 1555/2, parcely č. 104, 105, 106.
- Kaštieľ č. ÚZPF 1555/1, parcela č. 104/2, neoklasicistický z roku 1895
- Socha, lev pravý, č. ÚZPF 1555/3
- Socha, lev ľavý, č. ÚZPF 1555/4

Národná kultúrna **pamiatka kaštieľ a arborétum** vo Vieske nad Žitavou, dokladá jedno z posledných období vývoja typologického druhu kaštieľa ako vidieckeho sídla vyšších spoločenských vrstiev. Z hľadiska typologického, v nadväznosti na mieru výskytu v území, disponuje arborétum oveľa významnejšími pamiatkovými hodnotami ako kaštieľ. Arborétum možno hodnotiť ako objekt minimálne stredoeurópskeho významu. Jedinečnosť tunajšieho arboréta spočíva vo vytvorení unikátnej zbierky vždyzelených drevín, ktorých aklimatizáciu v tunajších klimatických a pôdnych podmienkach umožnil špeciálny spôsob pestovania a citlivý prístup k vždyzeleným drevinám, čím sa podarilo vytvoriť dielo, svojím obsahom i formou, mimoriadnej hodnoty. Unikátne arborétum doplnené rozložitým romantickým kaštieľom dosahuje výrazné pamiatkové hodnoty, predovšetkým hodnotu jedinečnosti. Arborétum vytvorené nadšenými odborníkmi, ktorí dokázali vždyzelené dreviny pomocou špeciálneho pestovania a starostlivosti aklimatizovať v tunajších podmienkach už na konci 19. storočia sa vyznačuje výraznou hodnotou kultúrneho diela. Nositeľom hodnoty kultúrneho diela je tiež symetrická neoklasicistická hlavná budova kaštieľa, ktorej výstavba bola ukončená v roku 1895, ale aj výsledná podoba objektu ako rozložitého romantického vidieckeho sídla po dostavbách završených v roku 1905. Hodnotou autenticity disponuje kaštieľ vo väzbe na arborétum, ďalej hlavná budova kaštieľa v exteriéri a z hľadiska zachovania dispozičného členenia aj v interiéri, spojovacie a z väčšej časti aj západné kídlo kaštieľa v exteriéri.

Arborétum - Arborétum založil v roku 1892 Štefan Ambrózy na mieste menšieho dubového lesa. Cieľom bolo dokázať životaschopnosť vždyzelených drevín v prírodných podmienkach predmetnej lokality a vytvoriť bohatý sortiment ako základ pre študijné účely. Túto funkciu plní Arborétum Mlyňany ako špecializované pracovisko Slovenskej akadémie vied (ďalej len SAV), popri iných funkciách, až do dnešných dní. Je preto možné konštatovať, že arborétum má výraznú hodnotu funkčnú, s neprerušenu kontinuitou funkčného využitia. Spoločenský záujem na zachovaní pamiatky dokazuje priebežne vykonávaná údržba národnej kultúrnej pamiatky a zveľadovanie celého arboréta, ktoré je vo vlastníctve štátu a v správe Arboréta Mlyňany SAV.

Kaštieľ - výstavba neoklasicistického kaštieľa (dnešná hlavná budova) bola ukončená v roku 1895, v čase keď už arborétum niekoľko rokov existovalo. Autorom architektonického riešenia bol budapeštiansky architekt Lorincz Balogh. Stavebné práce viedol staviteľ Guttman. Po dostavaní kaštieľa boli začaté rozsiahle terénne úpravy a budovanie sústavy terás. Rozsah kaštieľa sa onedlho ukázal byť nedostatočný vo vzťahu k potrebám rodiny Ambrózy - Migazzi. Objekt bol preto rozšírený o ďalšie priestory, predovšetkým západné krídlo a dominantnú vežu. Dostavba bola ukončená v roku 1905. V roku 1914 sa Štefan Ambrózy odsťahoval na iný rodinný veľkostatok. Počas 2. svetovej vojny boli v kaštieli ubytovaní nemeckí vojaci. Kaštieľ spolu s arborétom bol po 2. svetovej vojne zoštátnený a v roku 1947 sa dostal do správy Povereníctva školstva a osvety. Od roku 1950 spravovala objekt univerzita. 1. januára 1953 prevzala správu arboréta spolu s kaštieľom Slovenská akadémia vied. Táto inštitúcia spravuje objekt dodnes. Istý čas tu sídlil Ústav dendrobiológie SAV. V súčasnosti je v správe špecializovaného pracoviska Arboréta Mlyňany SAV. V priebehu druhej polovice 20. storočia sa uskutočnilo niekoľko menších úprav kaštieľa, súvisiacich s výmenou okien, niektorých dverí, povrchových úprav podláh, lokálnymi dispozičnými zmenami, alebo realizáciou zníženého podhľadu v spojovacom krídle. Začiatkom 21. storočia boli z oboch strán vymenené za kópie pôvodné dvere hlavného vstupu do kaštieľa v spojovacom krídle.

Sochy levov - V roku 1948 sa z iniciatívy predsedu Poradného zboru R. Kratochvíla získali zo stupavského parku dve mramorové sochy levov, ktoré boli umiestnené pod veľký dub cerový pri vtedajšom vstupe do arboréta a sú tam umiestnené ako atrakcia dodnes.

Ďalšie pamiatky:

• **kostol svätého Juraja** - je významnou pamiatkou v obci z roku 1802. Dôvodom postavenia kostola bol narastajúci počet obyvateľov, a pôvodný kostol už nemohol pojať všetkých veriacich. Bol postavený z úrokov základiny testamentu arcibiskupa Juraja Selepčeniho. Nový kostol je klasicistická stavba a bol ukončený v roku 1802. K pozoruhodnosti kostola patrí aj baroková podobizeň arcibiskupa Selepčeniho. Pod celým kostolom je krypta s jedným oltárom a pod ním stály boží hrob.

• Pôvodne bol postavený v obci **starobylý kostolík**, ktorý sa nedá presne časovo zaradiť, kedy bol postavený. Ústne sa traduje, že stál schovaný medzi vrškom a lesom. Bol ďalej od obydľí ľudí a postavený ešte pred vpádmi Turkov. V roku 1595 bol v tomto starobyľom drevenom kostolíku pokrstený Juraj Selepčeni - Pohronec, neskorší arcibiskup a miestokráľ Uhorska. Pochádzal zo Slepčan, ale pretože kostolík v Slepčanoch, ale aj farský kostol v Tesároch boli zničené od Turkov, tak bol pokrstený v kostole vo Vieske nad Žitavou. V roku 1674 pri prepade Turkov bol prvý pôvodný kostolík zničený. V rokoch 1679 - 1681 obyvatelia na vršku nad dedinou postavili kostol sv. Juraja. Veľkým mecenom kostola bol arcibiskup Selepčeni. Z úrokov základiny z turnianskeho a soblahovského majetku bol kostol dohotovený, zariadený a vyzdobený.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V riešenom území obce Vieska nad Žitavou nie sú evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Za najväčšie zdroje hluku možno považovať predovšetkým cestnú a železničnú dopravu. Vzhľadom na situovanie zastavaného územia voči železničnej trati a cestám II. triedy možno konštatovať, že hluk z nich nemá negatívny vplyv na obytnú zónu. Cesta III. triedy, ktorá prechádza zastavaným územím, vzhľadom na nízku frekvenciu má minimálny vplyv na obytnú zónu.

Katastrálne územie Viesky nad Žitavou spadá do stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Z hľadiska svetelného žiarenia patrí zastavané územie do ekologickej zóny E2 t.j. k územiám s nízkym jasom a chránený areál Arborétum Mlyňany patrí do ekologickej zóny E1 t.j. k prirodzene tmavým územiám, národným parkom a chráneným oblastiam.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (SAŽP) patrí obec Vieska nad Žitavou do regiónu s mierne narušeným prostredím - 9. Trábečský.

Medzi problémy lokálneho významu s miernym narušením životného prostredia možno zaradiť:

- Nevybudovaná kanalizácia
- Imisie z dopravy
- Imisie z lokálnych kúrenísk

Medzi pozitívne riešenia ochrany životného prostredia možno zaradiť:

- Spôsob nakladania s odpadmi
- vypracovanie projektu pozemkových úprav
- vypracovanie projektu miestneho územného systému ekologickej stability

III. HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI (PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRIAME, NEPRIAME, SEKUNDÁRNE, KUMULATÍVNE, SYNERGICKÉ, KRÁTKODOBÉ, DOČASNÉ, DLHODOBÉ A TRVALÉ) PODĽA STUPŇA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

Hlavné ciele ktoré územný plán rieši:

- Na základe vykonaných PaR v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnuť optimálny rozvoj obce na nasledujúce obdobie,
- zapracovať všetky zámery, štúdie a projekty do územného plánu,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané, ťažko poškodené domy,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj občianskej vybavenosti, rekreácie a športových aktivít,
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj ľahkého priemyslu a drobného podnikania - tvorba nových pracovných príležitostí,
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky, agroturistiky, prechodného ubytovania,
- podporiť rozvoj rekreačných aktivít na miestnej, regionálnej a príp. i na nadregionálnej úrovni,
- zabezpečiť vyvážený udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj obce s dlhodobým programom postupného naplňovania zámerov obce a vytvárania podmienok pre plnohodnotné uspokojovanie životných potrieb jej obyvateľov,
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj technickej infraštruktúry a vybavenosti,
- v celom riešenom území navrhnuť výsadbu stromovej a krovitej vegetácie s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia,
- vymedziť chránené územia, objekty a ochranné pásma a zabezpečiť ochranu historického dedičstva, ochranu prírody, tvorby krajiny a ekosystémov,

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- prehliť a usmerniť koncepcné zámery, ale aj limity a lokálne obmedzenia, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, z jej záväzných častí a z ostatných územnoplánovacích podkladov a odvetvových koncepcií.
- Je potrebné zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými rešpektovaním Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja a jeho zmien a doplnkov č.1,
- Vytvoriť podmienky pre rozvoj technickej infraštruktúry územia,
- Určiť základné regulatívy rozvoja a využívania územia.
- v obci je evidovaný záujem o výstavbu, je preto potrebný základný nástroj na jej riadenie a reguláciu,
- zabezpečenie optimálnych zásad vecnej a časovej koordinácie stavebnotechnických priestorových a územných aktivít v obci a príľahlej krajine,
- Umožniť rozvoj vitálnych funkcií obce, rozvoj výroby a služieb a podnikateľských aktivít,
- Definovať a popísať problémy v území a navrhnúť možné riešenie,
- Upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru,

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Územný plán obce Vieska nad Žitavou v návrhovom období predpokladá nárast obyvateľstva na 870 obyvateľov. Pre uvažovaný nárast obyvateľstva vytvára dostatočné plochy rozvojových lokalít na bývanie a k nemu prislúchajúcu občiansku vybavenosť a plochy pre rekreáciu a šport. Riešenie územného plánu obsahuje návrh rozvojových lokalít vrátane výstavby nových a rekonštrukcie existujúcich inžinierskych a dopravných sietí vrátane vybudovania kanalizácie, riešenie protipovodňovej ochrany nebude mať negatívny vplyv na súčasné obyvateľstvo.

Realizáciou návrhov uvedených v ÚPN-o sa vytvoria priaznivé podmienky pre obyvateľstvo. Krátkodobé negatívne vplyvy môžu nastať počas výstavby niektorých stavieb, ako je zvýšená hlučnosť, zvýšená prašnosť, produkcia odpadov, z dlhodobého hľadiska však neznamenajú zvýšené riziko.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

V územnom pláne nie sú navrhované zásahy, ktoré by zásadne ovplyvňovali horninové prostredie. Medzi lokálne zásahy do reliéfu je možné zaradiť terénne úpravy, ktoré môžu vzniknúť úpravou svahov na vodnom toku Žitava v rámci protipovodňových úprav, avšak nepredstavujú zásah, ktorý by mohol mať zásadný vplyv na horninové prostredie a reliéf krajiny.

V katastrálnom území nie sú evidované ložiská nerastných surovín, ani nie sú predmetom návrhu územného plánu.

V návrhu ÚP sa nenavrhujú ťažby nerastných surovín.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Územný plán obce Vieska nad Žitavou rieši návrhy a opatrenia, ktoré zmierňujú nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Územný plán nenavrhuje odlesnenie zalesnených pozemkov ani iný nadmerný úbytok zelene. Podľa územného systému ekologickej stability navrhuje výsadbu zelene líniových aj plošných početných interakčných prvkov, biocentier a biokoridorov, ktoré pozitívne ovplyvnia veterné vplyvy, prispievajú k zadržaniu vody v krajine, majú protierózne účinky, zlepšia celkovú mikroklimu v obci a zároveň dotvoria krajinu aj z estetického hľadiska. Pomocou navrhovaných protipovodňových úprav sa zníži riziko povodňového ohrozenia územia.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Dodržiavať návrh adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v zmysle metodiky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktorý bol schválený Uznesením Vlády SR č. 148/2014 a to predovšetkým:

- Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:
  - Zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach,
  - Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb,
  - Zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam (používať dreviny odolné voči extrémnym suchám, mrazom, ktoré sú trvácnejšie - nie s mäkkým a lámavým drevom)
  - Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny.
  - vytvárať a podporovať vhodnú klímu pre chodcov a cyklistov v sídlach
  - Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc:
  - zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extravilánoch obcí
  - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
  - zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia
  - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti veternej erózii
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:
  - Zabezpečiť a podporovať opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody (budovanie retenčných nádrží, dažďových záhrad)
  - Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
  - Podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd
  - Zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:
  - Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.
  - Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinskej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí. (napr. použitím retenčnej dlažby)
  - Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach,
  - Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
  - Usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
  - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy
  - opatrenia proti vodnej erózii
  - opatrenia proti zosuvom pôdy

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisí).

Územný plán neobsahuje návrh žiadnych prevádzok alebo činností, ktoré by mohli významne negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. Novo navrhovaná výstavba a rekonštrukcia budov budú realizované už v súlade so sprísnenými tepelnotechnickými normami, verejné budovy a obytné budovy v nízkoenergetickom, neskôr pasívnom štandarde, a budú vo väčšej miere využívať obnoviteľné zdroje energie, čo všetko prispeje k zníženiu množstva imisí z lokálnych tepelných zdrojov.

Novonavrhované lokality určené na bývanie nebudú zaťažené emisiami z dopravy.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Vplyv na vodné pomery bude mať predovšetkým:

- Protipovodňové úpravy na vodnom toku Žitava
- Vybudovanie splaškovej kanalizácie
- Realizácia vodozadržných opatrení (vsakovacie studne, zberné nádrže na vodu a pod.)
- Dobudovanie verejného vodovodu v rozvojových lokalitách

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Vplyv na kvalitu pôdy

Návrh územného plánu nemá negatívny vplyv na kvalitu pôdy, nie sú navrhované prevádzky, pri ktorých by mohlo dochádzať k znečisťovaniu a kontaminácii pôdy. Územný plán navrhuje v súlade s miestnym ÚSES-om protierózne a pôdoochranné opatrenia ako je:

- Úprava veľkosti a tvaru pozemkov
- Protierózne oševné postupy
- Pásové striedanie plodín
- Ochranné zatrávnenie
- Vrstevnicové obrábanie pôdy (resp. bezorbové technológie)
- Odvodňovacie priekopy realizovať tak aby spĺňali funkciu protieróznych prielohov
- zlepšovanie vlastností pôdy
- použitie umelých zábran voči vetru, výsadba vetrolamov

Vplyv na stabilitu

V katastrálnom území obce Vieska nad Žitavou sa nenachádzajú územia, na ktorých by boli registrované zosuvy.

Vplyv na výmeru poľnohospodárskej pôdy

V územnom pláne je navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy do roku 2038 o rozlohe 26,9687ha. Návrh ÚPN-o Vieska nad Žitavou rieši potrebné zábery poľnohospodárskej pôdy v riešenom území, t.j. v katastrálnom území Vieska nad Žitavou na výhľadové obdobie do roku 2038. Pri spracovaní ÚPN obce boli rešpektované zásady ochrany PPF tak, ako sú stanovené zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane poľnohospodárskej pôdy. Podľa tohto zákona poľnohospodársku pôdu je možné použiť na stavebné účely a na iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Záber poľnohospodárskej pôdy je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Lokalita číslo	funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia	Najkvalitnejšie pôdy podľa Z.z.58/2013	Alternatíva	Nepoľnohospodárska pôda
			Celkom v ha	z toho						
				Kód BPEJ /skup. kvality/	Výmera v ha					
A	Obytné územie	4,5758	4,41	0145002/4	2,52	súkromný	nie	nie		0,16
				0145202/4	0,1202	súkromný	nie	nie		
				0151003/5	1,1207	súkromný	nie	nie		
				0151203/6	0,6503	súkromný	nie	nie		
B	Obytné územie	2,3883	2,34	0151003/5	1,38	súkromný	nie	nie		0,05
				0147202/6	0,9572	súkromný	nie	nie		
C	Obytné územie	3,0558	2,8534	0147202/6	2,8534	súkromný	nie	nie		0,2024
D	Obytné územie	3,1528	2,788	0107003/4	1,8102	súkromný	nie	nie		0,3648
				0112003/5	0,9778	súkromný	nie	nie		
E	Obytné územie	0,86	0,86	0107003/4	0,86	súkromný	nie	nie		
F	Obytné územie	0,4271	0,4271	0147202/6	0,4271	súkromný	nie	nie		
G	Územie občianskej vybavenosti	0,1904	0,0504	záhrady	0,0504	súkromný	nie	nie		0,14
H	Rekreačné územia	0,4636	0,3066	záhrady	0,3066	súkromný	nie	nie		

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Lokalita číslo	funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia	Najkvalitnejšie pôdy podľa Z.z.58/2013	Alternatíva	Nepoľnohospodárska pôda
			Celkom v ha	z toho						
				Kód BPEJ /skup. kvality/	Výmera v ha					
										0,157
I	Rekreačné územia	2,2686								2,2686
J	Rekreačné územia	11,8723	11,4874	0112003/5	4,0122	súkromný	nie	nie		0,3849
				0151203/6	6,5717	súkromný	nie	nie		
				0145202/4	0,7658	súkromný	nie	nie		
				0147202/6	0,1377	súkromný	nie	nie		
K	Územie verejnej technickej infraštruktúry - zariadenia odpadového hospodárstva	0,5585	0,4878	0107003/4	0,4878	súkromný	nie	nie		0,0707
L	Územie verejnej dopravnjej infraštruktúry	0,0762	0,0552	0147202/6	0,0552	súkromný	nie	nie		0,021
	účelová ochranná poľnohospodárska a ekologická zeleň	0,9	0,9		0,9	súkromný	nie	nie		
		29,8894	26,9687		26,0687					3,82

Vplyv na lesnú pôdu

V územnom pláne nedochádza k záberu lesných pozemkov. Ochranné pásmo lesa je 50m od hranice lesných pozemkov. Územný plán rešpektuje ochranné pásmo lesa, do ochranného pásma lesa zasahuje lokalita C určená na bývanie. V prípade realizácie výstavby v tomto ochrannom pásme sa vyžaduje aj záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

V katastrálnom území sa nachádzajú významné druhy rastlín a živočíchov. V území sa nenachádzajú druhy rastlín, ktoré by boli zaradené medzi druhy európskeho alebo národného významu. Medzi menej ohrozené druhy rastlín vyskytujúce sa v katastrálnom území patrí zemežlč menšia a krtičnik tŕňomilný. Zemežlč menšia zároveň patrí k chráneným druhom. Krtičnik tŕňomilný sa nachádza v brehových porastoch Žitavy, zemežlč menšia sa vyskytuje na opustených pasienkoch a v mozaikách vinogradov a sadov. Zo živočíchov patria do zoznamu druhov európskeho významu 4 druhy obojživelníkov, 1 druh plazov, 9 druhov vtákov a 4 druhy cicavcov. Prehľad druhov je uvedený v tabuľke

Druh/Lokalita	VN Slepčany	Rieka Žitava	Arborétum Mlýňany + Lesný porast Dolný Háj	Ovocné sady a záhrady	Agrocenózy
Obojživelníky					
Kunka červenoruchá	x	x	x		
Ropucha zelená				x	
Rosnička zelená	x		x		
Skokan štíhly		x	x	x	
Plazy					
Jašterica bystrá		x	x	x	
Vtáky					
Bučiačik močiarny	x				
Bocian biely	x	x			x
Kaňa močiarna	x				x
Kaňa popolavá					x
Kalužiak močiarny	x				
Rybár čierny	x				
Rybárik riečny		x			
Muchárik bielokrký			x		
Strakoš červenochrbtý			x	x	x
cicavce					
Podkovár malý			x		

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Druh/Lokalita	VN Slepčany	Rieka Žitava	Arborétum Mlyňany + Lesný porast Dolný Háj	Ovocné sady a záhrady	Agrocenózy
Netopier veľký			x	x	
Netopier hrdzavý			x		
Škrečok poľný					x

V katastrálnom území je pomerne bežný výskyt druhov živočíchov národného významu. Ich výskyt sa viaže hlavne na lesné a vodné biotopy - Arborétum Mlyňany a VN Slepčany. Patria sem všetky druhy prirodzene sa vyskytujúcich vtákov, z cicavcov - jež východoeurópsky, piskor obyčajný, piskor malý, dulovnica väčšia, bielozubka bielobruchá, veverica lesná, plch veľký a lasica hranostaj. Z obojživelníkov sa jedná o druhy ako mlok obyčajný, ropucha bradavičnatá, skokan rapotavý a skokan zelený, z plazov sa jedná o druh slepúch lámavý a užovka obojková.

Zvyšovanie ochrany významných druhov živočíchov spočíva predovšetkým v zachovaní a zlepšovaní stavu prirodzených biotopov a ich výskytov. V územnom pláne sú na základe spracovaného územného systému ekologickej stability zapracované existujúce aj navrhované biotopy, biokoridory ako aj interakčné prvky plošné a líniové. Súčasťou projektu PPU je aj návrh ekostabilizačných opatrení, po ich realizácii sa predpokladá zvýšenie ekologickej stability územia.

V katastrálnom území sa nachádzajú aj invázne a agresívne druhy rastlín a živočíchov. Za invázne druhy živočíchov a rastlín sa považujú druhy nepôvodného charakteru, ktorého introdukcia alebo samovoľné šírenie ohrozuje biologickú rozmanitosť. Spôsob zaobchádzania s inváznymi druhmi je bližšie špecifikovaný v zákone č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a tvorby krajiny §7a a §7b. a vyhláškou č.24/2003 Z.z.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Nové funkčné rozvojové lokality v navrhovanom územnom pláne nebudú negatívne vplývať na štruktúru, využívanie krajiny a scenériu krajiny. Plochy, ktoré sú určené na bývanie (lokality A-F) nadväzujú na zastavané územie a plynule rozširujú existujúcu zástavbu. Vzhľadom na zachovanie súčasnej podlažnosti nedochádza k narušeniu celkového rázu obce. V bezprostrednom okolí kostola je sprísnená max. podlažnosť objektov, tak aby dominanta kostola ostala zachovaná. Nové lokality na bývanie sa prevažne nachádzajú na veľkoplošných záhradách, z ktorých niektoré už nie sú v dnešnej dobe plne využívané. Rozvojové lokality I a J určené na rekreáciu s prírodným charakterom, nebudú negatívne vplývať na krajinný ráz a krajinnú scenériu. V lokalitách nedôjde k budovaniu nových dominant.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Z chránených území sa v katastrálnom území nachádza chránený areál so 4. stupňom ochrany - Arborétum Mlyňany. Územný plán rešpektuje toto chránené územie a v návrhu nezasahuje do tohto areálu žiadnymi zastavanými plochami.

Ekologická stabilita územia: Bola určená v projekte Projekt pozemkových úprav - Miestneho územného systému ekologickej stability (REGIOPLÁN Nitra - EKO PED Žilina, apríl 2006). Hodnota koeficientu ekologickej stability bola klasifikovaná podľa dvoch postupov - podľa Miklósa (1986) a v zmysle metodických pokynov pre vypracovanie projektov regionálnych a miestnych ÚSES (Hrnčiarova, Izakovičová a kol. 2000). Podľa uvedených postupov bola ekologická stabilita vyhodnotená ako nestabilizovaná krajina (podľa Miklósa) resp. ako krajina s nízkym stupňom ekologickej stability (podľa metodiky ÚSES). Po uplatnení návrhov v rámci pozemkových úprav by bola táto hodnota zvýšená na stredný stupeň ekologickej stability. Zlepšenie stavu je však podmienené zrealizovaním všetkých krajino-ekologických návrhov v rámci spoločných zariadení a opatrení:

- Návrh cestnej siete
  - 8 spevnených účelových ciest
  - 4 účelových ciest so spevneným podkladom
  - 25 nespevnených účelových ciest
- Vodohospodárske a hydroekologické návrhy
  - Renaturácia vodných tokov
  - Hydromelioračné zariadenia - závlahy
  - vybudovanie retenčnej plochy - suchého poldra
  - Rekonštrukcia priekopy popri ceste III/1630
- Protierózne a pôdochranné opatrenia
  - Úprava veľkosti a tvaru pozemkov
  - Protierózne oševné postupy
  - Pásové striedanie plodín
  - Ochranné zatrávenie
  - Vrstevnicové obrábanie pôdy (resp. bezorbové technológie)
  - Odvodňovacie priekopy realizovať tak aby spĺňali funkciu protieróznych prielohov
  - zlepšovanie vlastností pôdy
  - použitie umelých zábran voči vetru, výsadba vetrolamov
- Návrh poľnohospodárskeho využívania územia
  - dominantné využívanie ornej pôdy
  - vyššie zastúpenie trvalých trávnych porastov
  - Trvalé poľnohospodárske kultúry (vinohrady, záhrady) v oblasti Vinice je vhodné využívať intenzívnejšie
  - Zrekonštruovanie bývalého areálu PD
- Návrh nepoľnohospodárskeho využívania územia
  - zabezpečenie odkanalizovanie obce
  - rekonštrukcia miestnych komunikácií
  - podpora rozvoja ekologického cestovného ruchu
  - skvalitnenie občianskej vybavenosti a služieb
- Návrh na zlepšenie ekologickej kvality krajiny a kvality životného prostredia
  - návrh miestnych biocentier a biokoridorov
  - návrh plošných a líniových interakčných prvkov
  - doplnenie a rozšírenie porastov drevín a zlepšenie priestorovej štruktúry porastov
  - výsadba nových drevinných porastov
  - kosenie trávobylinných porastov
  - nahrádzanie nepôvodných, najmä invázných druhov drevín domácimi druhmi.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Vieska nad Žitavou eviduje v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len ÚZPF) nasledovné nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- Arborétum, č. ÚZPF 1555/2, parcely č. 104, 105, 106.
- Kaštieľ č. ÚZPF 1555/1, parcela č. 104/2, neoklasicistický z roku 1895
- Socha, lev pravý, č. ÚZPF 1555/3
- Socha, lev ľavý, č. ÚZPF 1555/4

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nevykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu 10m od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, 10 metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je pozemok (§27 ods.2 pamiatkového zákona).

Územný plán v etape návrhu rešpektuje kultúrne pamiatky a pamätihodnosti a v záväznej časti stanovuje zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrnohistorických hodnôt. Z urbanistického hľadiska územný plán navrhuje rozšírenie obce vybudovaním nových ulíc. Rešpektuje súčasnú zástavbu a historickú štruktúru, čomu je prispôsobená aj výšková zástavba, ktorá zohľadňuje dominantu obce - kostol. V návrhu sú dodržané ochranné pásma pamiatky. Lokalita A a B určená na bývanie zasahuje do ochranného pásma kultúrnej pamiatky - Arborétum Mlyňany. Ochranné pásmo musí byť rešpektované podľa pamiatkového zákona)

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

V katastrálnom území nie sú evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality. Z tohto dôvodu tieto vplyvy neskúmame.

12. Iné vplyvy.

Iné vplyvy na životné prostredie, vyvolané realizáciou územného plánu nie sú známe.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Územný plán obce Vieska nad Žitavou nemá podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce.

IV. NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

V záväznej časti územného plánu sú stanovené aj zásady a regulatívy tvorby a ochrany životného prostredia v obci pre jeho jednotlivé základné zložky:

- **OCHRANU PRÍRODY A TVORBY KRAJINY**
  - písomne upozorňovať z pozície obce, majiteľov a správcov pozemkov na výskyt invázných druhov drevín a povinnosť ich odstraňovania (§ 7b zákona č. 543/2002 Z. z.), pozemky neobrábané aspoň 2x za vegetačnú sezónu skosiť pred vysemenením invázných druhov bylín, naletené druhy invázných drevín ničiť mechanicky i chemicky.
  - vo vzťahu k ochrane drevín je pri realizácii plánovaných činností nutné rešpektovať § 47 zákona č. 543/2002 Z. z. a je potrebné dodržiavať základné práva a povinnosti pri všeobecnej OPaK vyplývajúce z § 3 a § 4 zákona
  - zachovať a zvyšovať podiel zelene
  - dodržiavať stupne ochrany prírody podľa zákona NR SR 543/2002 Z.z v znení neskorších predpisov

• **VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENE**

- Dôsledne dodržiavať zásady ÚSES a zabezpečiť tým udržiavanie a zvyšovanie ekologickej stability a biodiverzity kultúrnej krajiny v zastavanom území obce aj mimo nej.
- Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu pozemkov resp. vyčleniť podľa parc.čísel územie určené na evidenciu pozemkov, ktoré sú vhodné na náhradnú výsadbu v danom územnom obvode v zmysle §48, ods.3 zákona 543/2002. Povinnosť uloženia náhradnej výsadby zelene stanovená v §48 ods1 543/2002 a platí pri každom povolení výrubu drevín orgánom ochrany prírody.
- Zabezpečiť výsadbu prirodzených drevín a krovín líniovej zelene popri poľných cestách, ochrannej izolačnej zelene
- Keďže sa jedná o vidiecke priestranstvo pri výbere rastlinného materiálu je potrebné dbať na tieto kritériá:
  - výber druhov drevín, krov a rastlín musí pozostávať predovšetkým z domácich druhov
  - uprednostniť listnaté pred ihličnatými
  - výrazné obmedzenie až vylúčenie druhov tují, cypruštekov, exotických, invázných a iných nevhodných druhov do vidieckeho prostredia
  - vyberať druhy s dôrazom na stanovištné a geografické podmienky
  - ako najvhodnejšie druhy odporúčame: rod lipa, orech, javor, hrab, ovocné druhy drevín,
  - uprednostňovať voľné tvary drevín
- pri výsadbe drevín v rámci náhradnej výsadby za realizované výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre potenciálnu vegetáciu v riešenom území, uprednostniť geograficky pôvodné a tradičné druhy drevín (domáce druhy, vzniknuté na mieste svojho terajšieho výskytu a dlhodobo sa uplatňujúce v drevinovej skladbe za účelom vytvárania prirodzenej protieróznej a protipovodňovej zábrany.
- pre vytváranie a udržanie ekologickej stability územia je potrebné posilnenie zelene popri vodných tokoch, zatrávnenie a výsadbu medzí a remízok na zníženie pôdnej erózie, výsadba líniovej vegetácie poľných ciest, obnova a udržiavanie existujúcej líniovej zelene, sadov, hospodárskych lesíkov, podporovať výsadbu verejnej zelene v obci aj mimo nej, výsadba ochrannej bariérovej zelene a pod.
- zabezpečiť ochranu ekologickej stability ekosystémov na základe prírodných daností ako ekostabilizujúce opatrenia v predmetnom území navrhnuť ďalšie ekostabilizujúce prvky (biocentrá a biokoridory) miestneho významu s cieľom zníženia pôsobenia stresových faktorov a zároveň zvýšenia podielu ekologicky významných segmentov v rámci územia obce
- zabezpečiť protieróznou ochranu PPF prvkami vegetácie v súlade s prvkami ÚSES
- realizovať výsadbu zelene a jej údržbu v rámci celého územia K.Ú. (na hraniciach K.Ú. - prejednať so samosprávami susediacich obcí)
- jestvujúce plochy vegetácie v obci zachovať a riešiť ich možné rozšírenie
- podporiť výsadbu tradičného genofondu úžitkových drevín v krajine a urbárnom prostredí
- zvýšiť kvalitu životného prostredia výsadbou zeleného pásu vegetácie (použiť stanovištné pôvodné dreviny alebo ovocné dreviny) s hygienicko-ochrannou funkciou, ktorá by odizolovala zastávané územie od negatívnych vplyvov z poľnohospodárskej výroby, najmä od prašnosti
- v poľnohospodárskych areáloch uplatniť po obvode zeleň s hygienickou funkciou
- lúčne porasty kosiť a obhospodarovať tak, aby nedochádzalo k zarastaniu krovínami;
- zabezpečiť úpravu vodného toku, vodnej plochy a jej okolia; zachovať alebo doplniť vegetačné doprovody brehov a to revitalizáciu pôvodných brehových porastov výsadbou sprievodnej vegetácie domácich druhov drevín a krovín
- udržať resp. zvýšiť ekologickú stabilitu územia nelesnou vegetáciou (verejnou zeleňou), zabezpečiť výsadbu prirodzených drevín a krovín
- jestvujúce torzá plôch sprievodnej zelene zachovať a riešiť ich ozelenenie s cieľom zvýšiť podiel zelene v krajine

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- postupne riešiť problematiku budovania spevnených a nespevnených ciest tak, aby nedochádzalo k erózii pôd na svahoch
- Uplatňovať opatrenia na ochranu proti vodnej erózii:
  - Organizačné
    - Úprava veľkosti pozemku - - je potrebná v pahorkatinnej časti územia. Poľnohospodárske pozemky členiť pri strednej sklonitosti územia (7-12°) ak dĺžka svahu presahuje 250-300m, výmera jednotlivých blokov ornej pôdy by nemala presiahnuť 20-25ha, v rovinnatom území max. 30-40ha
    - Protierózne oševné postupy
    - Pásové striedanie plodín - návrh konkrétneho postupu a širok pásov riešiť na základe výpočtov
    - Ochranné zatrávenie - pre pozemky veľmi silno ohrozenej pôdy
    - Zatrávenie údolnice
  - Agrotechnické opatrenia
    - Vrstevnicové obrábanie pôdy
    - Bezorbové technológie
    - Mulčovanie povrchu pôdy
  - Technické protierózne opatrenia - poľné cesty v pahorkatinnom území budovať tak, aby ich odvodňovacie priekopy spĺňali funkciu protieróznych priehonov
- Uplatňovať OPATRENIA NA OCHRANU PROTI VETERNEJ ERÓZII:
  - Organizačné opatrenia
    - Vhodné usporiadanie pozemkov (obdĺžnikový tvar, dlhšia strana pozemkov na smer prevládajúcich vetrov)
    - Pásové pestovanie plodín - striedanie odolných a menej odolných plodín
  - Agrotechnické opatrenia
    - Zlepšovanie vlastností pôdy - zavlažovanie, zlepšovanie pôdnej štruktúry
    - Využívanie bezorbových technológií
  - Technické opatrenia
    - Použitie umelých zábran voči vetru
    - Výsadba vetrolamov
    - Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie

V. POROVNANIE VARIANTOV ZOHĽADŇUJÚCICH CIELE A GEOGRAFICKÝ ROZMER STRATEGICKÉHO DOKUMENTU VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Územný plán je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Najdôležitejšou časťou je záväzná časť, ktorou sa stanovujú regulatívy a zásady priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Určujú sa prípustné a neprípustné funkcie v jednotlivých celkoch.

2. Porovnanie variantov.

Porovnanie návrhu ÚPN s nulovým variantom. Nulový variant je vlastne súčasný stav katastrálneho územia, ktorý by sa rozvíjal bez schváleného územného plánu.

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Vplyvy	Výhodnejší variant	
	Návrh ÚPN	Nulový variant
Vplyv na obyvateľstvo	✓	
Vplyv na horninové prostredie	Výsledok je nepodstatný	
Vplyv na klimatické prostredie	✓	
Vplyv na ovzdušie	✓	
Vplyv na vodné pomery	✓	
Vplyv na pôdu	✓	
Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy		✓
Vplyv na krajinu	✓	
Vplyv na chránené územia		✓
Vplyv na územný systém ekologickej stability	✓	
Vplyv na pamiatky	✓	
Vplyv na paleontologické náleziská	Výsledok je nepodstatný	
Body	7	2

VI. METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

Územný plán obce Vieska nad Žitavou vychádza s prieskumov a rozborov, ktoré analyzovali súčasný stav územia ako aj stav životného prostredia a ochranu prírody a krajiny. Pri spracovaní správy o hodnotení vplyvov boli použité nasledovné východiskové materiály:

- Prieskumy a rozbor ÚPN- O Vieska nad Žitavou, 2019
- Zadanie ÚPN- O Vieska nad Žitavou, 2020
- Atlas krajiny SR, 2002
- Územný plán Nitrianskeho regiónu vrátane zmien a doplnkov
- Projekt pozemkových úprav v k.ú. Vieska nad Žitavou vrátane MÚSES

Samotný návrh územného plánu obce nemá priamy vplyv na životné prostredie. Územný plán vytvára predpoklady na rozvoj obce s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj a skvalitnenie životného prostredia. Riešenie vychádza z prieskumov a rozborov a miestneho územného systému ekologickej stability.

VII. NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ

Územný plán obce Vieska nad Žitavou bol spracovaný podľa zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č.55/2001 Ministerstva životného prostredia SR o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej činnosti.

Pri spracovaní územného plánu bola rešpektovaná záväzná časť územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja vrátane zmien a doplnkov. Spracovaný územný plán predstavuje komplexný a

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

rozvojový dokument obce, ktorý v dlhodobom horizonte umožní primeraný rozvoj v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a športu s rešpektovaním limitujúcich faktorov ako sú ochranné pásma, kultúrne a historické pamiatky a prvky ÚSES. Územný plán neprináša návrhy, ktoré by zhoršovali životné prostredie, prináša predpoklady na skvalitnenie jednotlivých zložiek životného prostredia.

Odporúča sa po ukončení prerokovania konceptu podľa §21 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a po vypracovaní a schválení súborného stanoviska pokračovať na návrhu územného plánu obce Vieska nad Žitavou.

VIII. VŠEOBECNE ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Hodnotenie strategického dokumentu potvrdilo, že územný plán obce Vieska nad Žitavou je potrebným dokumentom pre riadenie územnej a stavebnej činnosti v území obce. Obec nemala doteraz platnú územnoplánovacia dokumentáciu. Pre správny rozvoj obce je potrebné aby sa riadila strategickým dokumentom, ktorý jasne definuje priestorové a kompozičné pravidlá a zásady. Tieto požiadavky hodnotený územný plán spĺňa.

Medzi hlavné funkcie územného plánu je jasná definícia zásad a regulatívov priestorového a funkčného využitia územia. Zastavaná časť obce aj naďalej bude plniť predovšetkým funkciu obytnú s podporou občianskej vybavenosti. Existujúca zástavba bude intenzifikovaná ale pre funkciu bývania je navrhnuté aj rozšírenie pre ďalší rozvoj obce. V katastri sa tiež podporí šport a rekreácia vo voľnej krajine. Na poľnohospodárskej pôde sú navrhnuté mnohé opatrenia plniace protieróziu a pôdoochrannú funkciu. Rovnako je poľnohospodárska krajina doplnená o návrhy plôch zelene, ktoré podporia aj ekologickú stabilitu územia aj chránia poľnohospodársku krajinu pred nepriaznivými vplyvmi.

Riešenie územného plánu je v súlade so zadaním a nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, koncepciami starostlivosti o životné prostredie. Zohľadňuje návrhy ekostabilizačných opatrení, protieróznych a pôdoochranných opatrení, ktoré vychádzajú z projektu pozemkových úprav k.ú. Vieska nad Žitavou. Návrh rešpektuje historický rozvoj obce, jej charakter, územný systém ekologickej stability, chránenú prírodu a historické pamiatky.

IX. ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI, ICH PODPIS (PEČIATKA)

Ing. Arch. Rastislav Kočajda, K2 ateliér, s.r.o, Nitra

Ing. Lucia Ďuračková, K2 ateliér, s.r.o, Nitra

X. ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

Zoznam hlavných podkladov:

- ÚPN-o Vieska nad Žitavou - návrh

Zoznam ostatných podkladov:

- Prieskumy a rozborý ÚPN-o Vieska nad Žitavou
- Zadanie pre ÚPN-o Vieska nad Žitavou
- Projekt pozemkových úprav v k.ú. Vieska nad Žitavou

**XI. DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU)
OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA**

Vo Vieske nad Žitavou v novembri 2020

.....
Štefan Mladý - starosta obce